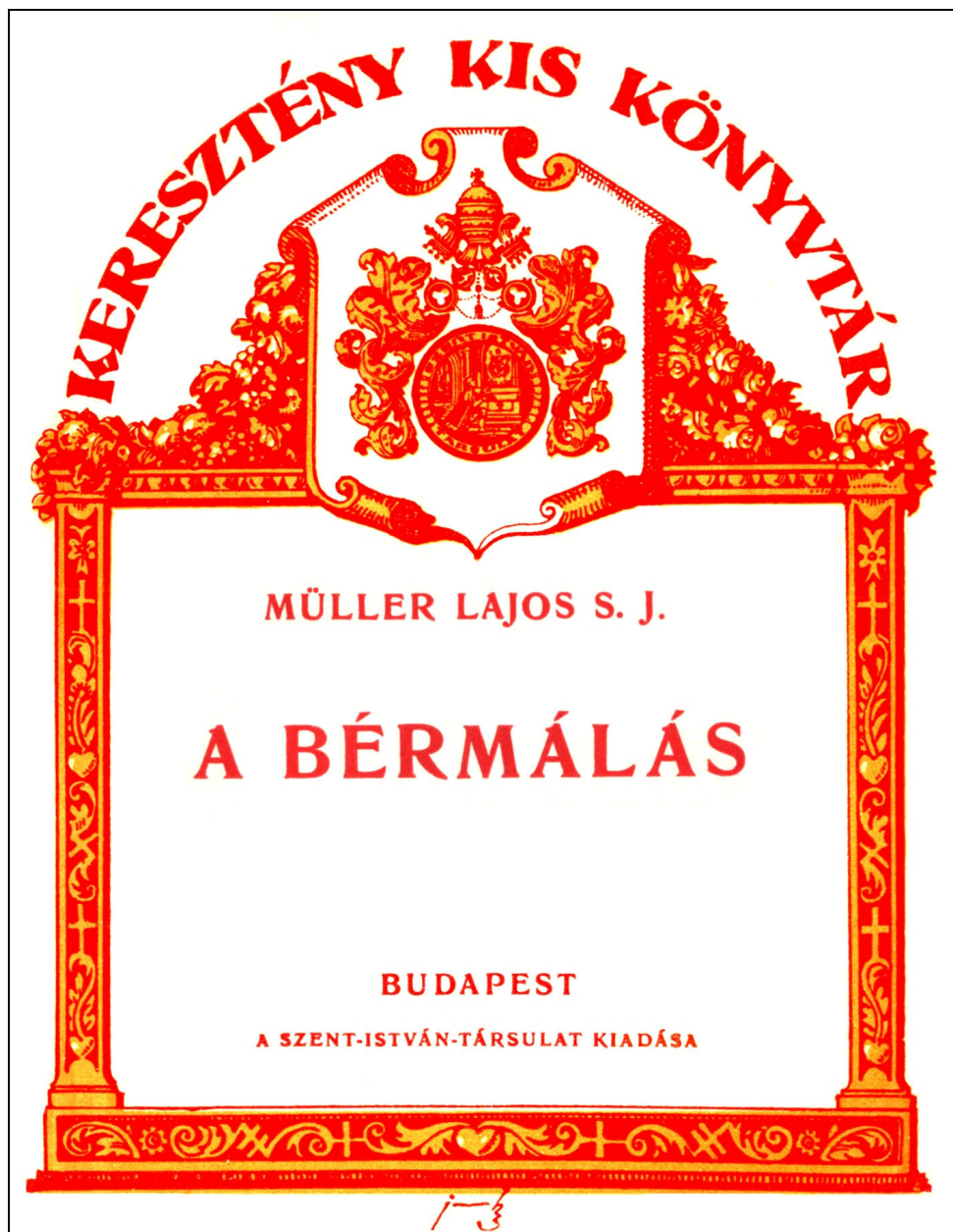

Müller Lajos

A bérálás

mű a Pázmány Péter Elektronikus Könyvtár (PPEK)
– a magyarnyelvű keresztény irodalom tárháza – állományában.

Bővebb felvilágosításért és a könyvtárral kapcsolatos legfrissebb hírekért
látogassa meg a <http://www.ppek.hu> internetes címet.

Impresszum

Müller Lajos
A bérmlás

Nihil obstat.
Dr. Michaël Marzell
censor dioecesanus.

Nr. 2251.
Imprimatur.
Strigonii, die 5. Augusti 1926.
Medardus Kohl
vic. generalis.

Imprimi potest.
Nr. 217/1926.
Budapestini, die 3 Iunii 1926.
Adalbertus Csávossy,
Praep. Prov. Hungariae.

A könyv elektronikus változata

Ez a publikáció az azonos című könyv elektronikus változata. A könyv 1926-ban jelent meg a Szent István Társulat kiadásában. Az elektronikus változat a Szent István Társulat engedélyével készült. A könyvet lekipásztorni célokra a Pázmány Péter Elektronikus Könyvtár szabályai szerint lehet használni. Minden más szerzői jog a Szent István Társulaté.

Tartalomjegyzék

Impresszum	2
Tartalomjegyzék	3
Előszó.....	5
A Szentlélek	5
A Szentlélek szerepe Isten beléletében	5
A Szentháromság titka	5
Az isteni személyek származása	6
A Szentlélek szerepe Isten külső munkáiban	7
A nagy „Elevenítő”	7
A természetfeletti élet szerzője	8
Kötelességeink a Szentlélek iránt	9
A bérmálás	10
A bérmálás az Újszövetség szentsége	10
Helye a szentségek rendjében	10
Ellenfeleink	10
Mit mond róla az Írás?	10
Az alapítás ideje	11
Az apostolok is bérmáltak	11
Mit mond az Írás, a szentségi jelről?	12
A hagyomány tanúbizonysága	12
A bérmálás hatásai	13
A megszentelő malaszt	13
Az erények	14
A Szentlélek ajándékai	14
Az értelem	15
A tudomány	15
A bölcsesség	16
A tanács	17
Az erősség	17
Az Úr félelme	18
A jámborság	19
A bérmálás szentségi kegyelme	20
Az eltörölhetetlen jel	21
Rendkívüli kegyadományok (karizmák)	21
A bérmálás anyaga és alakja	22
A bérmálás anyaga	22
A bérmálás alakja	23
A bérmálás kiszolgáltatója	23
Rendes kiszolgáltató	23
Rendkívüli kiszolgáltató	24
Kötelezettség a bérmálás kiszolgáltatására	25
A bérmálás alanya	26
Kiket lehet megbérmálni?	26
Kötelezettség a bérmálás felvételére	26
Minő előkészület szükséges a bérmálkozásra?	27
A bérmaszülők	27

Az érvényesség feltételei	28
A megengedettség feltételei	28
A bérmanév	28
A bérmaajándék	29
A bérálás ideje, helye és anyakönyvelése	30
A bérálás szertartása	30
Függelék. Szentbeszéd- (elmélkedés-) vázlat a bérálás szentségéről	32
Források	34

Előszó

Az emberi nem megmentésére, boldogítására égből lebecsájtott láncnak, a hét szentségnek második szeme: a *bérmálás*.

Rendeltetése az, hogy a keresztségben „vízből és Isten igéjéből újjászületett” embert megerősítse, a jámbor keresztény életre, hite vallására s megvédésére felkészítse.

Bár önálló szentség, de mégis szoros a kapcsolata a keresztséghez, amelynek kegyelmét kiegészíti s bekoronázza. Nagy s kiváló jelentősége van tehát a keresztény életében.

Jóllehet *Istennek* minden kifelé való munkája közös, de mégis a bérmálás – mint általában véve a megszentelés minden műve – a *Szentháromság* harmadik személyének, a *Szentléleknek* van tulajdonítva. Minden szentségben ő dolgozik, azonban a bérmálás egészen sajátosan az ő szentsége; az ő eljövetele, pünkösdje minden egyes lélekre, külön-külön. Azért is nem csupán célszerű, hanem a bérmálás egész jelentőségének megértésére szinte szükséges, hogy a *Szentlélekről*, az ő szerepéről az *Istenség* belső életében s kifelé való munkáiban ehelyütt kissé részletesebben tárgyaljunk. Tesszük ezt annál is szívesebben, mert erről a magasztos tárgyról – sajnos – aránylag ritkán esik szó a szentbeszédekben s a lelki könyvekben. A minden jó adományozójával mintha mi viszont kissé mostohábban bánánk. Minő kár s mennyi jónak vágja ez útját!

„Ugyan kérem szépen, tartson tiszteletes uram a *Szentlélekről* is olykor beszédet, mert nálunk, anglikánoknál oly ritkán hallani erről valamit” – szólott egy alkalommal bizonyos anyóka az ő protestáns pásztorához. „Mit volt egyebet tennem – beszél ez később – tartanom kellett, nehogy a jó öreg fellármázza ellenem az egész hitközséget. De honnan merítsek a beszédekhez anyagot? Eszembe jutott, hogy a katolikus könyvek erről is tárgyalnak. Ezekhez fordultam.” És íme e tanulmány folytán ebből a protestáns pásztorból, *Manningból*, a katolikus Egyház díszé, *Angolország* bíboros főpapja lett.

Mi is erősen hisszük, hogy a *Szentlélek* bővebb megismertetése, szószéken, iskolában s könyvekben, nemcsak a bérmálásról ébresztene magasztos felfogást, hanem az egész hitélet színvonalát nagyon emelné. Adná a *Szentlélek*, hogy ez a könyvecske is tenne ez ügyben valami kis szolgálatot!

A Szentlélek

A Szentlélek szerepe Isten beléletében

A Szentháromság titka

Van Isten! De ki ő? Ki tudná az ő belső lényegét kifejező nevet eltalálni, őt megnevezni? „Mi az ő neve?” kérdi maga az Írás. (Péld 30,4) E kérdésre soha ember meg nem felelhetett volna. Megtette azért maga *Isten*. Mikor a nyáját legeltető *Mózesnek* az Úr az égő csipkebokorban megjelenik s utasításokat ad népe érdekében, ez felveti a kérdést: „Íme én elmegyek *Izrael* fiaihoz és mondom nekik: Atyáitok *Istene* küldött engem hozzátok. Ha azt mondják nekem: Mi az ő neve? mit mondjak nekik? Mondá az *Isten Mózesnek: Én vagyok, aki vagyok*. Mondá: Így szólj *Izrael* fiainak: Az, *aki vagyon*, küldött engem hozzátok”. (Kiv 3,13.14) Ez tehát az Isten neve: „aki vagyon”, vagyis a lét maga, amely senki mástól sem kapta a létet s minden másnak adja azt. Ő a lét egyetlen, örök forrása. A zsidó nép évezredek át térdelt *Istennek* e szent neve előtt. Ebből merítette a tudást, a hitet, hogy *Istene* egy, kinek lényege megoszthatatlan. Azonban *Isten* háromszemélyűségéről alig volt

sejtelve. A kinyilatkoztatás bár nem titkolta el előtte ezt az igazságot, sőt számtalanszor sejtette vele azt, de világosan nem beszélt róla. Megvoltak rá a bölcs és szent okai. Az *Isten* arcát fedő fátyol azonban mind ritkább s áttetszőbb lett. Végre *Jézus Krisztus* teljesen felfedte azt. Nyíltan beszél a *Szentháromságról*. Nevezetesen így tesz, mikor kiadja az isteni parancsot: „Elmenvén tanítsatok minden nemzeteket, megkeresztelvén őket az Atyának és Fiúnak és Szentléleknek nevében.” (Mt 28,19)

Ez tehát a katolikus tan:

Isten egyetlen örök, végtelen lényeg, minden tökéletességnek végtelen, feneketlen tengere.

Ebben a végtelen lényegben azonban három személy osztozik. Mind a három öntudatos, ismeri magát s a másik kettőt s tudja, hogy ezektől végtelenül különbözik. Így valóságos társaságot alkotnak az *Istenség* ölen.

Azonban, jóllehet, mint személyek végtelenül különböznek, de mégis mind a három ugyanazt az isteni természetet teljes egészében birtokolja; miért is nem három, hanem csupán egyetlenegy *Isten* van.

Ez a tan teljesen szabatos és távol van tőle minden ellentmondás. Nem azt állítja, hogy három *Isten* s egy *Isten*, három személy és egy személy van, hanem, hogy három személy van, de a három személynek egyetlen egy a közös isteni természete. Szóval a *természet* egy, a *személy* pedig három.

Ez a *Szentháromságnak* ragyogó s mégis oly annyira homályos titka. Megértéséhez nem a világosság hiányzik, hanem teremtett értelmünk ereje. Be kell vallanunk, hogy eszünket végtelenül felülhaladja.

Az isteni személyek származása

Midőn az emberi nem erről az isteni titokról *Jézus Krisztus* tanítása révén tudomást szerzett, azt felelte: Ezt a tant az örök s csalhatatlan Igazság jelentette ki, tehát úgy van! Ez az észnek első s utolsó szava. Eleinte lesütötte az elme szemét, de aztán lassan, szent tisztelettel s óvatossággal felvetette azt, hogy tanulmányozza e titkot. És ha megérteni nem is tudja soha, de magyarázatában messze eljutott.

Abból indult ki, hogy minden lény természeténél fogva valamiféle tevékenységet fejt ki s pedig annál tökéletesebbet, minél tökéletesebb a lény jómaga. Az életműködések között a legnagyobb, legtitokzatosabb, mikor valamely lény magához hasonló, sőt egyenlő lényt tud létrehozni. Ez a képesség megvan az emberben, állatban, sőt a növényekben is. És csupán a legtökéletesebb Lényben ne volna meg? Csak a mindenható művész ne tudna oly remeket alkotni, melybe beleönti egész lelkét, egész szellemét; csak ő volna arra kárhozzatva, hogy mindig csak messze alatta álló művekben merüljön ki? Maga *Isten* felveti a kérdést: „Vajon én, ki másokat szülőkké teszek, magam nem szülök-e? úgymond az Úr, én ki egyebeknek nemzést adok, magtalan leszek-e?” (Iz 66,9)

Érezzük, hogy erre a kérdésre csak tagadólag lehet felelni. Ámde hogyan lesz ez?

Isten tiszta szellem. A szellemnek pedig legmagasztosabb tehetsége tökéletessége s így szülőereje is a megismerés.

Isten tehát megismeri magát, mint az ismeretre legméltóbb tárgyat. Megismeri önmagát, mint a végtelen szépet, jót, hatalmasat, a lét tengerét, amely túlbőségében kész kiáradni.

Isten gondolja magát.

Vannak különféle gondolatok. Vannak halvaszületett, kicsinyes, futólagos gondolatok. De vannak nagy gondolatok is, amelyekben az ember szinte adja magát. Ha olvassuk, halljuk ezeket a gondolatokat, nyomban ráismerünk arra, akitől származnak. Mikor a múlt század első felében szerteröppent a hazában a jelige: „Magyarország nem volt, hanem lesz”,

mindenki tudta, hogy ez *Széchenyi István gróf* gondolata, ez maga *Széchenyi István*. Így rá lehet ismerni *Szent Ágoston*, *Szent Bernát* avagy *Dante* gondolataira.

De mindezek csak emberi gondolatok.

Mennyivel más *Istennek* önmagát megismerő, mintegy önmagát kimondó gondolata? Annál tökéletesebb, minél nagyobb *Isten* az embernél. *Isten* gondolata oly végtelenül tökéletes, mint maga az *Isten*. Innen van, hogy az ő önmagát megismerő gondolata vele egyenlő személyiség.

Isten gondolja magát, kimondja magát s aztán így szól gondolatához: „Fiam vagy, ma szültelek téged!” És a gondolat megszólal, s azt mondja: „Fiad vagyok, te szültél engem”. Ez magyarázza meg, miért nevezi a kinyilatkoztatás a második isteni személyt *Isten Igéjének*, az Atya bölcsességének stb. Ámde hogyan származik a harmadik isteni személy, a *Szentlélek*, ki minket most különösen érdekel? Kísérjük meg, ha nem is felfogni, de legalább megsejteni.

Kinek volt valaha nagy, szép gondolata, hogy szívét fel ne melegítette volna? Ezt érezte *Isten* is. Látja Fiát, igéjét, egész lényét betöltő örök isteni szép gondolatát.

Kimondhatatlan szeretettel lángol iránta. De látja a Fiú is Atyát. Hasonló szeretetre gyullad iránta. E két fellángolás találkozik, s kölcsönös ölekezéséből s összeolvadásából végtelen szeretet származik. Ez a szeretet nem oly elmúló, elhűlő, mint a miénk, hanem oly tökéletes, mint maga *Isten*, tehát maga is valóságos isteni személy. Íme a *Szentlélek* származása. A *Szentlélek* tehát az Atya lelkendezése a Fiú iránt s a Fiú lelkendezése az Atya iránt. Innen a *Lélek* elnevezés is, melyet maga *Isten* nyilatkoztatott ki. A Fiú születéséről s a *Szentlélek* származásáról való katolikus magyarázat, ha nem is fejt meg a *Szentháromság* titkát, de mégis megvilágítja, miért kell szükségképpen az egy *Istenben* három személynek lennie; akik személyiségüktől eltekintve, mindenben egyet alkotnak.

Az elmondottakból azonban az is önként következik, hogy a *Szentlélek*, mint a harmadik s utolsó személy, a szeretet személye teszi tökéletessé, befejezetté s mintegy megkoronázza az Istenség belső életét. Minő volna a lakás világosság és meleg nélkül? Éppen így az *Istenség* örök otthona s belvilága kietlen, üres és barátságtalan volna a *Szentlélek* nélkül. Benne, vele, általa van a szeretet s az öröm, a béke *Istenben*, sőt elmondhatjuk, hogy ő a boldogsága, gyönyöre az *Istenségnek*.

A Szentlélek szerepe Isten külső munkáiban

A nagy „Elevenítő”

Ami pedig a Szentléleknek tulajdonított kifelé való isteni munkákat illeti, a niceai hitvallás a következőkben fejt ki:

Hiszek a Szentlélekben, az Úrban és elevenítőben, ki az Atyától és Fiútól származik, ki az Atyával és Fiúval együtt imádtatik és együtt dicsőíttetik, ki a próféták által szólt. És az egy, szent katolikus és apostoli Egyházat. Vallok egy keresztséget a bűnök bocsánatára és várom a halottak feltámadását és a jövő örökkévalóság életét. Ámen.

Ebben a hitvallásban, melynek minden tétele valóságos hitágazat, különösen mély értelme van annak, hogy a *Szentlelket elevenítőnek* nevezi. Mert ő valóban nemcsak a *Szentháromság* élete, hanem éltető lelke a teremtés nagy művének is.

Ő nem hoz létre az Istenségben újabb személyt, éppen azért az ő élete kicsordul az Istenség arany-kelyhének szegélyén, ad életet, szeretetet, ajándékokat, sőt adja önönmagát a teremtményeknek, ő az *Istenség* kincstárosa, főalamiznsása, a szegények atyja, általa árad minden élet, öröm, boldogság a teremtett világra.

Már a világ teremtésekor, midőn a különböző elemek még forrongtak, kavarogtak s szinte keresték helyüket a mindenségben, a *Szentlélek* óriási galambként máris ott lebeg felettük,

kiterjesztett szárnyaival árnyékolja be azokat s melegével beosztást, rendet, szépséget s termékenységet közöl velük. „A föld pedig pusztá és üres vala – beszéli az Írás – és sötétség vala a mélység színén és az Isten lelke lebeg vala a vizek fölött.” (Ter 1,2)

A természetfeletti élet szerzője

Ámde a *Szentlélek* nemcsak a természetes, hanem a természetfeletti életnek is alkotója. Ő lehelte már az ősszülőkbe az Éden ölen a malaszt isteni életét s válott ezáltal még sokkal magasabb értelemben „elevenítővé”. A bukás után ő élesztette a reményt *Éva* elárvult ivadékában a *Megváltó* után. Ő készítette elő az emberi nemet annak elfogadására, szólván a próféták által. Ő lebegett aztán a szentséges *Szűz* felett, beárnyékolva őt s megtermékenyítve tisztaságos keblét, ő segédkezett aztán az Üdvözítőnek minden munkájában. Nevezetesen ő fakasztja a keresztvizet a bűnök bocsánatára, ő keni fel a lelket a bérálásban Krisztus tökéletes harcosává, ő táplálja az Oltáriszentséggel, ő gyógyítgatja, segélyzi, támogatja a többi szentségekben.

De még ezzel sem fejezte be a *Szentlélek* bennünk az ő élesztő munkáját. Ő fogja ugyanis testünket is egykor feltámasztani s a lélekéhez hasonló nagyszerű tulajdonságokkal felruházni és megdicsőíteni. Végül az örök üdv, a mennyei boldogság is jórészt az ő munkája. Mert mi a mennyország? Világosság, szeretet és öröm Isten hatásában. A világosságot, a dicsőség fényét a Fiú, az Atyának Bölcsessége adja meg nekünk, de az örömet és szeretetet a Szentlélek közli velünk. Ez lesz ám a drága hozomány égi nászünnepeinken! Ez lesz az ő legédesebb ajándéka. Mi lenne meg *Isten* színe-látása is szeretet és öröm nélkül? Nap – meleg nélkül, virág illat s gyümölcs nélkül. Örömtelen, rideg dicsőség. Íme ezért csatoljuk a *niceai* hitvallásban a *Szentlélekről* szóló tanhoz többek közt ezt is: „várom a halottak feltámadását és a jövőendő örökkévalóság életét”.

Mindezeket a munkákat azonban a *Szentlélek* nemcsak úgy találomra végzi, hanem gyönyörűen megállapított rendben, főséges intézmény által, amely nem egyéb, mint a katolikus Anyaszentegyház.

A *Szentlélek* eljövetele pünkösdi napján egy s ugyanaz az Egyház megelevenedésével, születésével.

Eljön a *Szentlélek*, az apostolok betelnek vele, nyomban kilépnek a nép elé, s prédikációjukra ezrek térnek, keresztelkednek meg s alapítják az első keresztény katolikus hitközséget.

Miként az Atya – hatalma s istensége bizonyosságául – a teremtett világra, a Fiú a megváltás nagyszerű művére, a *Szentlélek* viszont az Egyházra mutathat. Mert ez valóban az elevenítő *Szentlélek* munkája. Azért is tesszük a hitvallásban a róla szóló tanhoz „vallok egy szent, katolikus apostoli Egyházat”.

És csakugyan az Egyház története valóságos evangéliuma a *Szentléleknek*. Már az „Apostolok cselekedetei” című szentírási könyv, melyet az egyháztörténelem első kötetének méltán nevezhetünk, lépten-nyomon a *Szentlelket* emlegeti.

És aki csak kissé is ismeri a katolikus Egyház történetét, az meg van győződve arról, hogy ezt a hajót, mely *Jézust* s lelki családját hordozza, magasabb hatalom kormányozza a célpont felé.

Honnan van az a csodálatos élet, változatos színpompa az Egyházban? Honnan az erények hősi példái? Honnan a soha ki nem haló szentek? Megfelel rá *Jeruzsálemi Szent Cyrill*: „Miként a víz mindenben benne van, mindennek életet kölcsönöz, termékenységet ad; a szőlővesszőben az izzó nedűt hozza létre, a rózsában a sötét pirt, a liliomban a csillogó fehéret, úgy a *Szentlélek* is mindenben minden. Ő a szüzek tisztasága, a vértanúk ereje, a hitvallók bölcsessége”.

Ő juttatja eszébe az Egyháznak mindazt, amit *Jézus Krisztus* valaha mondott, ő óvja a pápát s vele egységben élő püspökök összességét – hit s erkölcs dolgában minden tévedéstől. Így tehát neki köszönhetjük azt a nagy s boldogító lelki biztonságot, melyet élvezünk édes anyánknak, az Egyháznak kebelén.

A *Szentlélek* az, ki *Krisztus* országának határait folyton terjeszti, ő támasztja, eleveníti az apostoli lelkeket, misszionáriusokat, kik megtérítik az eretnekeket s pogányokat. A *Szentlelket* nem pótolhatja sem az erőszak, sem a pénz, sem a hamis bölcsesség. Ahonnan ő visszavonul, elszárad s kivesz ott minden élet. Innen van a szakadároknak s eretnek felekezeteknek nagy s feltűnő terméketlensége. Letördelik az Egyház eleven fájáról a korhadó vagy gyenge ágakat. Elültetik, öntözik pénzzel, teleaggatják bibliával. Rügyet, virágot, gyümölcsöt azonban rajta hiába remélnek. Az Egyházon kívül nincs igazi élet. mert nem éleszt a *Szentlélek*.

Ezek után értjük már, miért hangsúlyozza a niceai hitvallás, hogy a „*Szentlélek* az Atyával s Fiúval együtt imádtatik és együtt dicsőítetik”. Nemcsak a *Szentléleknek* teljesen egyenlő isteni rangja hív fel erre bennünket, hanem a vég nélküli hála is, mellyel iránta tartozunk.

Kötelességeink a *Szentlélek* iránt

Ennek a hálának gyakorlati nyilvánítására utal az apostol, mikor óva figyelmeztet minket: „A lelket el ne oltsátok!” (1 Tessz 5,9) sőt „meg se szomorítsátok a *Szentlelket*”. (Vö. Ef 4,30)

Kioltják bennünk a *Lelket* a halálos bűnök, de leggyökeresebben azok, melyek egyenesen ő ellene irányulnak. Ezek nevezetesen az *Isten* irgalmában való vakmerő bizakodás, az *Isten* kegyelméről való kétségbeesés, a megismert igazság elleni tusakodás, *Isten* malasztjának mástól való irigylése, az üdvös intelmekkel szemben a bűnökben való megátalkodás s végső penitenciátlanság. (A *Szentlélek* elleni bűnök.)

Szöges ellentétben vannak továbbá a *Szentlélekkel*, mint a legtisztább szellemmel, a testiség vétkei. Azért mondja már az Úr a vízözön alkalmával: „nem marad meg az én lelkem az emberben mindörökké, mivel ő test”. (Ter 6,3)

Azért fenyeget meg mindnyájunkat maga a *Szentlélek Szent Pál* ajkai által: „Nem tudjátok-e, hogy a ti tagjaitok a *Szentlélek* temploma? (1Kor 6,19) És ismét: „Nem tudjátok-e, hogy az *Isten* temploma vagytok és az *Isten* Lelke lakik bennetek? Ha pedig valaki az *Isten* templomát megfertőzteti, elveszti azt *Isten*, mert az *Isten* temploma szent, mely ti vagytok”. (1Kor 3,16.17)

Elbúsítjuk pedig a *Szentlelket* minden bocsánatos bűn s az ő sugalmainak elhanyagolása által.

Ámde ezzel a mi hálakötelezettségünk, a *Szentlélek* iránt távolról sem merül ki.

Nekünk meg is kell „dicsőítenünk a *Szentlelket*”.

Ezt tesszük nevezetesen akkor, ha izmos s munkás evezősei vagyunk az Egyház hajójának, melynek ő a kormányosa és tőlünk telhető buzgalommal mozdítunk elő minden katolikus ügyet. Ha edzett vitézei vagyunk annak a hadseregnek, mely *Krisztus* zászlója, a kereszt alatt vívja szüntelen a nagy csatát *Isten* földi s égi országáért. Így kiérdemeljük azt a szép címet, mellyel *Szent Pál Timotheust* megtiszteli: „bonus miles *Christi Jesu*”, „*Krisztus Jézus* jó harcosa”. (2Tim 2,3) Erre avat s ken fel bennünket a *Szentlélek* a bérmlás szentségében.

A bérmálás

A bérmálás az Újszövetség szentsége

Helye a szentségek rendjében

Ósidőktől fogva a szentségek jegyzékében a bérmálás mindig a keresztség után, tehát a második helyen szerepel. Már ez elárulja e két szentség közötti szerves összefüggést. Igen! A bérmálás felveszi, folytatja s betetőzi a keresztség által lelkünkben megkezdett munkát. A keresztség ugyan már belénk önti a megszentelő malasztot s ezzel szoros kapcsolatban a *Szentlélek* ajándékait, de nem teljes fokban. Más, külön, önálló szentségnek hivatása ezeket virágzásba hozni s megszilárdítani lelkünkben. Ez a szentség a bérmálás.¹

Hajdanában az Egyház majdnem mindig nyomban a keresztség után szolgáltatotta ki, úgy hogy e két szentség liturgiája szinte összeolvadt. Innen van, hogy maguk a Szentatyák is a bérmálást külön alig említik. A keleti Egyház ezt az ősi hagyományos szokást mai napig megőrizte, a római Egyház azonban bölcs s szent okokból a bérmálást legalább a kisdedek keresztelésétől elválasztja s későbbi érettebb korra halasztja.

Ellenfeleink

E két szentségnek összefüggése s egymásutánja azonban már régtől fogva veszélyes félreértésekre is adott alkalmat s a bérmálás önálló szentségi jellegének tagadására vezetett. A *Novatián*-féle eretnecség még csak egyszerűen elhanyagolta a bérmálást, mint feleslegeset, az *Albiak* és *Valdiak* tagadták krisztusi eredetét. A reformátorok a XVI. században pusztá hitvallási szertartásnak minősítették s letagadták szentségi jellegét. Legméltatlanabban bánt vele *Kálvin*, aki gyalázkodva „fattyú szentségnek”, „szentséggyalázásnak”, „ördög hazugságától bűzhödött olajnak” nevezi. A Református Dogmatika egyszerűen napirendre tér felette, mint aminek „nincs bibliai alapja”. Csupa végzetes tévedés, amelyet már a tridenti szent zsinat s újabban X. Pius pápa a modernistákkal szemben elítélt.

Mert valóban a bérmálásban megvan minden, ami csak az önálló szentség lényegéhez tartozik.

Mit mond róla az Írás?

Kezdjük mindjárt a letagadott bibliai alappal s ezzel egyben a *krisztusi rendeléssel*.

A Szentírás a bérmálásról bőven beszél, legalább is annyiszor, mint az „Úrvacsoráról”, amelynek szentségi jellegét – a maga felfogása szerint – a protestantizmus sem vonja kétségbe. És ha az írási helyek nem oly világosak, mint amelyek az Oltáriszentségről szólnak, ott az Egyház, melynek *Isten* a Szentírást kezébe adta, s melyet a *Szentlélek* annak tévmentes magyarázatában segít. Igen, az Egyház hivatása a mintegy bimbóban rejlő igazságokat számunkra felnyitni s azok világos ismeretébe minket bevezetni.

Az Úr Jézus nyilván gyakran beszél a *Szentlélek* ajándékozásáról mint a keresztségen kívüli *önálló* kegyelemről.

¹ A „bérmálás” elnevezés a szláv bermati (szerbül: fermati), ez viszont a latin firmare szóból ered, ami magyarul megerősítést jelent.

Íme, az apostolok s tanítványok már szentek, a keresztségben s Oltáriszentségben részesültek s mégis kilátásba helyezi nekik az Úr a *Szentlelket*, melyet csak majd feltámadása s mennybemenetele után fognak megkapni. „Ha ki szomjuzik – mondá – jöjjön én hozzám és igyék. Aki hisz énbenem, mint az Írás mondja, élővíz patakjai folynak majd őbelőle. Ezt pedig a *Lélekről* mondotta – teszi hozzá az evangélista – melyet veendőik valának az őbenne hívők, mert még nem adatott vala a *Szentlélek*, mivel *Jézus* még nem dicsőített meg.” (Jn 7,37.39) „Hasznosabb nektek – mond más alkalommal az Úr –, hogy én elmenjek; mert ha én el nem megyek, a Vigasztaló nem jó hozzátok.” (Jn 16,7) Az Üdvözítő ígérete Pünkösöd napján csakugyan be is teljesedett; a *Szentlélek* eljött s betölté előbb az apostolokat, aztán mindnyáját, kik hívő lélekkel a keresztség felvétele által az Egyházba beléptek. Ámde az Úrnak gondoskodnia kellett, hogy a Pünkösöd az Egyházban állandósuljon s a *Szentlélek* a világ végéig minden erre alkalmas és méltó lélekhez külön-külön eljusson. Hiszen mindnyájan egyenrangú s egyformán vigaszra, támogatásra szoruló testvér az ő isteni családjában. Erre rendeli ő fejedelmi bőkezűséggel a *bérmálás szentségét*.

Az alapítás ideje

A rendelés időpontját illetőleg nem értenek mindenben egyet a keresztény tudósok. Vannak, akik azt tanítják, hogy a bérmálást az Úr feltámadása után s pedig akkor alapította, midőn ünnepélyes szavaival: „amint engem küldött az Atya, én is küldelek titeket... Vegyétek a *Szentlelket*” – apostolait a püspöki hatalom teljével ruházta fel. Mások viszont a bérmálás alapító oklevelét Jézusnak az utolsó vacsorán elmondott hosszú beszédében keresik, amelyben a Szentlélek elküldését az apostolok s minden *hívek számára* ismételten megígéri. Valószínű, hogy ezzel kapcsolatban a *Szentlélek* közlésének módjára is megtanította Egyházát. Támogatja ezt a véleményt az a körülmény, hogy a bérmálás krizmáját a püspök ősidőktől fogva az utolsó vacsora napján, nagycsütörtökön szenteli. Ámde ennek a nézetnek pártfogói is elismerik, hogy az Üdvözítő az utolsó vacsorán a bérmálást csupán megalapította s annak anyagára s alakjára apostolait kioktatta. A hatalmat azonban a szentség kiszolgáltatására csupán akkor közölte velük, midőn őket a fennidézett ígéssel püspökökké szentelte. A teljes igazságot tehát, úgy látszik, a két vélemény összekapcsolása adja.

Az apostolok is bérmáltak

Az apostolok a Krisztustól kapott megbízást s hatalmat csakhamar gyakorlatba is vették s a bérmálás szentségének feladása által a *már előbb megkeresztelt* hívekkel a *Szentlelket* közölték. A Szentírás erről több helyütt nyíltan beszél, s kifejezetten rámutat, hogy a bérmálás a keresztséggel nem azonos, hanem önálló szentség. „Midőn hallották az apostolok – beszéli az Írás –, hogy *Szamaria* bevette az *Isten* ígését, hozzájuk küldék *Pétert* és *Jánost*. Kik elmenvén imádkozának értük, hogy vehessék a *Szentlelket*; mert még senkire közülük nem szállott, hanem csak megkereszteltettek vala az Úr *Jézus* nevében (vagyis: az Úr *Jézus* által rendelt keresztséggel). Akkor rájuk tevék kezeiket és azok vevék a *Szentlelket*.” (ApCsel 8,14–17) Hasonlóképpen járt el *Szent Pál* az efezusiakkal szemben. Előbb megkereszteltette őket, aztán feladja nekik a bérmálást. „És midőn *Pál* rájuk tette kezeit, rájuk szálla a *Szentlélek*.” (ApCsel 19,6)

A bérmálás krisztusi eredetét, tehát csupán a Szentírás teljesen önkényes magyarázatával lehet elvitatni.

Mit mond az Írás, a szentségi jelről?

Ámde a szentségek lényegéhez – miként ezt másutt már kifejtettük – *Krisztus* rendelkezésén kívül még az is tartozik, hogy a malasztot az *Úr Jézus* által megállapított érzéki jel által közöljék. A Szentírás a bérmálásról beszélve, erről sem hallgat. Miként a már idézett helyekből meggyőződhattunk, következetesen a nagyon kifejező kézfeltevést emlegeti. *Szent Pál* is a keresztség elemeit felsorolva a keresztséghez nyomban „*a kezek föltevését*” sorolja. (Zsid 6,2) Az álnok Simon mágus is ezt a szentségi jelet figyelte meg, valahányszor az apostolok bérmáltak.

„Látván pedig *Simon*, hogy az apostolok kézrátevése által adatik a *Szentlélek*, pénzt vive nekik, mondván: „Adjátok nekem is ezt a hatalmat, hogy akire kezeimet fölteszem, a *Szentlelket* vegye.” (ApCsel 8,18–19)

Hogy pedig ez a bérmálási kézfeltevés *felkenéssel* volt kapcsolatos, abból is kitűnik, hogy már maguk az apostolok ezt a szentséget „*kenetnek*” is nevezik. „De ti fel vagytok kenve a Szentől” mondja *Szent János* evangélista a hívekhez. És ismét „a kenet, melyet tőle vettetek, maradjon meg bennetek”, „az ő kenete tanít titeket mindenről”. (1Jn 2,20.27) *Szent Pál* pedig azt állítja: „aki felkent bennünket *Isten* az, aki meg is pecsételt minket és a *lélek* zálogát adta szívünkbe”.

Mindez azonban nem zárja ki azt, hogy a *Szentlélek* az első időkben olykor a kezdődő Egyház sajátos viszonyaira s szükségleteire való tekintetből minden szentségi forma nélkül is osztogatta ajándékait.

A hagyomány tanúbizonysága

Ámde az Írásnak mindig legjobb magyarázója az Egyház közhite s gyakorlata. Ennek pedig hű ellenőre az őskeresztény írók s Szentatyák műveiben megnyilatkozó hagyomány.

Már egy ős keresztény író, ki magát *Dénesnek*, *Szent Pál* tanítványának nevezi, így ír: „Miután a megkereszteltet fölöltöztetted, vezesd őt a püspökhöz; ki midőn az isteni kenettel megjelöli, részesévé teszi őt a megszentelt közönségnek”. Még világosabban beszél *Tertullian* a második századbéli keresztény író: „A keresztségből kilépven megkennek bennünket a szent kenettel. Ez a testi látható kenet lelkileg is hasznunkra van, miként a testi lemosás a keresztségben, lelkileg is lemossa a bűnnek szennyét. Megkenik a testet, hogy megszentelődjék a lélek, megjelölik a testet, hogy megerősödjék a lélek; beárnyékolják a kézfeltevással a testet, hogy megvilágosodjék a lélek”.

Szent Cyprián püspök is oly félreérthetetlenül magyarázza a bérmálást, mint a keresztségtől különálló szentséget, mintha napjainkban hirdetné az *Isten* igéjét: „Ma is szokásban van nálunk – írja egyik levelében –, hogy azokat, kiket a templomban megkeresztelnek, a püspökhöz viszik, hogy ezek imádsága s kézfeltétele által elvegyék a *Szentlelket*”. Másutt pedig mintegy pótlólag így nyilatkozik: „Szükséges annak, aki meg van keresztelve, hogy megkenjék, hogy vévén a krizmát, vagyis kenetet, *Isten* fölkenje lehessen és *Krisztus* malasztját bírja”.

Egy századdal utóbb *Szent Ágoston* határozottan kimondja: „A szent krizma a látható jelek sorában oly szent, mint a keresztség”.

A keleti Egyházban nem kevésbé világosan domborodik ki a bérmálás szentségi jellege s önállósága. *Jeruzsálemi Szent Cyrill* főséges katekéziseiben pl. így tanít: „A testet látható kenettel kenik, a lelket pedig (ezáltal) az élő *Szentlélek* szenteli meg”. *Szent Jeromos* idejében, a *Krisztus* utáni V-ik században, a püspöki bérmautak már csakúgy gyakorlatban vannak, mint manapság. „Szokás az Egyházban – írja *Jeromos* –, hogy azokhoz, kiket a közelebb eső helyeken a papok és diákonok megkereszteltek, a püspök kimegy, hogy a *Szentlélek* segítségül-hívására kezét rájuk tegye.”

A következő századok tanúbizonyságai a bérmálás, mint önálló szentség mellett oly nyilvánvalók s világosak, hogy minden kétséget s vitát kizárnak s elnémítják a protestánsok s modernisták ellenvetéseit is. Csak néhány adatra hivatkozunk. *Tiszteletreméltó Szent Béda* említi a nyolcadik században *Szent Kuthbert* angol püspökről, hogy beutazva egyházmegyéjét, a megkereszteltekre kézfelve által hívta le a *Szentlelket*. *Szent Gergely* pápa inti a püspököket, hogy a távollevő egyházakat is látogatva, közöljék a megkereszteltekkel az Úr megerősítő pecsétjét stb.

Amíg tehát a katolikus Egyház valóban a Szentírás és kétezer éves hagyomány alapján áll, midőn a bérmálást, mint önálló krisztusi szentséget tanítja s kiszolgáltatja, addig a protestantizmus tisztán csak a XVI. század reformátorainak önkényes egyéni véleményére hivatkozhatik, midőn azt elveti s megtagadja. Ezzel a szentségek hétágú koronájának egyik legszebb s értékesebb ágát törte ki. Hogy pedig a kétezer éves múlt bizonyossága porrá ne zúzza s elégedetlen hívei szemét kidugja, az ún. konfirmációban² a mag helyett odaveti nekik a héját. Az első úrvacsorázást megelőző vallásoktatás, illetőleg hitvallás ez, amelyben nem kis szerepe van a katolikus tanok elferdítésének, hogy így a vérbeli protestáns a pápistaság kísérlete ellen egész életére alaposan fel legyen vértézve. Legalább elmondhatják, hogy „a konfirmáció nálunk is megvan”.

Vannak azonban igazságszerető protestáns tudósok is, kik a bérmálással méltányosabban bánnak s azt róla írt soraik között mintha csak visszasírnák.

Pl. a lángeszű *Leibniz* így nyilatkozik: „A bérmálás szentsége mellett azon kívül, amit róla az *Írás* jelez, bizonyít az első Egyház apostoli hagyománya, melyről *Kornelius* római püspök, *Cyprián* vértanú, a laodiceai zsinat, *Bazil*, *Jeruzsálemi Cyrill* és más atyák kezeskednek. A keresztségtől különböző szentség volt ez, s a keresztséggel kezdődött ügyre a koronát teszi rá”. (Syst. Theol.) *Marheincke* pedig azt írja: „A kézrátétel igazán régi, keresztény és lélekkel teljes szokását, a bérmálást, bizonyára nem utasítás nélkül hozták be az apostolok”.

Aki pedig őket utasította, nyilván nem lehetett más, mint *Jézus Krisztus*, az élő *Isten* fia.

A bérmálás hatásai.³

A megszentelő malaszt

A bérmálás bekoronázza lelkünkben azt a remekművet, amelyet az első s legszükségesebb szentség, a keresztség megkezdett. Hogy nagyszerű hatásait némileg megértsük, tekintsük át röviden mindazt, amit a keresztség már elvégzett, amire a bérmálás épít, amit feltételez.

Nézzük a lelket a keresztség előtt. Bűnben van. Az áteredő bűn – sőt, ha az illető felnőtt, többnyire személyes bűnök – súlya terheli, fekélye borítja. Nem tetszik *Istennek*. Ki van zárva a malasztból s a mennyországból.

De íme fejére hull a keresztség. A lélek egyszerre tiszta lett s szabad, a bűnnek s az érte járó büntetésnek minden terhétől. A harag fiából *Isten* forrón szeretett gyermeke lett. Ezt a nagy csodát a beléje öntött megszentelő malaszt eszközli.

² A Református Dogmatika igen jellemzően így kezd a „konfirmáció” tárgyalásába: „Különböző vélemények keringenek erről az egyházi szertartásról. Nem újabb keletűek ezek, sőt már évszázadok óta (!) vita tárgyát képezik”. (186. lap.)

³ Mindezeket egyéb könyvecskéinkben, nevezetesen „Az isteni malaszt”, „Az isteni erények” s „A keresztség” címűben már jórészt elmondottuk, de jelen kis munkánk önállósága s teljessége okáért röviden megismételjük.

Isten gyermeke, a mennyország örököse! Minő címek ezek! De nemcsak címek, hanem maga a valóság. A megszentelő malaszt ugyanis nem csupán valami rang, cím vagy egyéb külsőség, hanem a léleknek egész állagát, valóságát át- meg átható minőség, amely azt nemessé, elragadóan széppé s dicsővé teszi s a természetes állapotából magasabb, természetfeletti rendbe emeli. A lélek ezáltal oly cselekedetek végrehajtására képes, amelyeknek jutalma, ellenértéke a mennyország örök öröme, dicsősége, Isten látása és élvezése.

Az erények

Ily természetfeletti cselekedeteket a lélek két tehetsége: az értelem s akarat által művelhet, amelyek egyben minden külső munkának s tevékenységnek is irányítói s mozgatói.

Szükségképpen kell tehát, hogy ez a két tehetség is, az értelem s akarat fel legyen emelve, meg legyen szentelve s természetfeletti erővel felszerelve. És tényleg a megszentelő malaszt ezt meg is teszi a vele szorosan kapcsolatos, benne gyökerező isteni s erkölcsi erények által. Az isteni erények képességet, készséget s könnyűséget adnak hinni mindazt, amit *Isten* kinyilatkoztatott s a katolikus Egyház által, hogy higgyük, élénk ad; remélni *Istentől* az üdvösségre szükséges s hasznos javakat s szeretni Istent mindenekfelett.

Az erkölcsi erények pedig általában megkönnyítik számunkra kötelességeink teljesítését s jó megcselekvését s a rossznak elkerülését. Négy alaperényre vihető valamennyi vissza, amelyeket éppen ezért sarkalatos erényeknek is nevezünk. Ezek az *okosság*, *igazságosság*, *mértékletesség* és *lelki erősség*. A Bölcsesség könyve így jellemzi ezt a négy erényt: „Ha ki az igazságot szereti, az ő munkái nagy erények; mert józanságot és okosságot tanít s igazságot és erősséget, melyeknél semmi sincs hasznosabb az emberek életében”. (8,7)

A Szentlélek ajándékai

Ezekhez járulnak a malasztos lélekben a *Szentlélek ajándékai*. Szintén bizonyos *állandó jellegű, maradandó* lelki készséget közölnek ezek a jóra, miként az erények. A kinyilatkoztatás erre enged következtetni. A próféta ugyanis így jellemzi a *Messias* lelkét, minden malasztos lélek örök ideálját: „És megnyugszik rajta az Úr lelke, a bölcsesség és értelem lelke, a tanács és erősség lelke, a tudomány és ájtatosság lelke; és az Úr félelmének lelke betölti őt”. (Iz 11,2–3) Az Úr *Jézus* is a *Szentlélekről* s az ő ajándékairól, mint valami állandó jellegű, lelkünkkel maradó segítségről beszél, mikor azt mondja: „És én kérem az Atyát és más Vigasztalót ad nektek, hogy örökké veletek *maradjon*”. (Jn 14,16) Ebben tehát a Szentlélek ajándékai megegyeznek az erényekkel. Vannak azonban eltérő sajátságaik is.

Amíg ugyanis a hit és a remény a halálos bűn állapotában is megmaradhatnak, a szeretet s a Szentlélek ajándékai a súlyos véték folytán romba dőlő lélekből nyomban elillannak.

És viszont míg a hit s remény a halállal az üdvözült lélekben elenyésznek, illetőleg a tudásban, *Isten* látásában s birtoklásában olvadnak fel, addig a szeretet éppen az égben fogja diadalát ülni s a *Szentlélek* ajándékaival együtt lelkünket örökre beragyogni. De a *cél* szempontjából is különböznek egymástól az erények s a *Szentlélek* ajándékai. Míg ugyanis az erények a *lehetőséget* adják meg a természetfeletti működéshez, az ajándékok a könnyed, szinte élvezetes *készséget* s *fürgeséget* adják meg ahhoz. A *Szentlélek* ajándékai tehát azok az isteni napsugarak, amelyek az erénybimbókat kipattantják, virágzásba hozzák s gyümölcsé érellelik.

Négy ajándék: az *értelem*, a *tudomány*, a *bölcsesség* s a *tanács* eszünkre vetik e végből megvilágosító sugaraikat; a többi három: az *Isten félelme*, a *jámborság* s a *lelki erősség* akaratunkat melengetik s ébresztik.

Az erények szerint pedig az ajándékok így csoportosíthatók: Az értelem, tudomány s bölcsesség könnyítik a hitet; a bölcsesség egyben a szeretetet is. A tanács az okosság erényének támogatója. Az Isten félelme a mértékletességet, a jámborság az igazságosságot, a lelki erősség pedig a hasonló nevű erényt s a reményt segítyezi.

Így alakul aztán ki a malasztos állapot egész belső szervezete, a keresztény lélek nagyszerű fegyverzete, amennyiben természetes erőinket s erényeinket a természetfeletti erények, ezeket megint a *Szentlélek* ajándékai nemesítik, emelik s kapcsolják be a magasztos isteni életbe, amelynek majd csak az örökkévalóságban ébredünk világos, boldogító tudatára.

És íme mindezt: a megszentelő malasztot járulékaival, az erényekkel s ajándékokkal – életünknek ezeket az igazi kincseit – jóllehet bizonyos kezdetleges fokban a kereszttség adja meg, de a bérmlás fejleszti ki, tökéletesíti s szilárdítja meg lelkünkben.

Főleg elmondhatjuk ezt az ajándékokról, melyeket a *Szentlélek* a bérmlás, mint az ő egészen sajátos szentsége által túlradó bőségben áraszt a jól felkészült lélekre.

Térjünk ki azért e helyütt is kissé részletesebben rájuk.

Az értelem

Az **értelem** ajándéka, mint már említettük, a hitet könnyíti s tökéletesíti. Már ebből is sejthetjük szerepét. A hit ugyanis az az erény, amely az *Istentől* kinyilatkoztatott igazságokat, az ő *tekintélyére támaszkodva*, rendületlen szilárdsággal valóknak elfogadja. Ámde, hogy ezt okosan megteheszük, elsősorban tudnunk kell, *mit* jelentett ki *Isten*, s szavait *hogyan* kell érteni. Erre világít rá az értelem ajándéka. A *Szentlélek* eljövetele előtt még az apostolok is tapasztalták ennek hiányát. „Még ti is értelem nélkül vagytok?” (Mt 15,16) – veti szemükre az Úr. Mennyire megérdemli ezt a szemrehányást akárhány egyébként művelt, tanult, intelligens ember is napjainkban! Elfogultak az Egyház iránt, s tanítását, mint badarságot már eleve visszautasítják. Nem csoda! Hiszen nem is tudják, mit s hogyan kellene hinnük. Hiányzik belőlük az értelem. Ha talán meg is vannak bérmlva, de az értelem ajándékát közreműködésükkel, szentbeszéd hallgatása s vallásos olvasmányok által nem kamatoztatták, sőt a megszentelő malasztal együtt egészen elprédálták.

Viszont az értelem mennyire alátámasztja a hitet! „Ha a világon énkívülem minden ember megváltoztatná a hitét és ha ez a hitehagyott világ minden erejét megfeszítené, hogy engem is megingasson hitemben, mégsem érne cél. Én azt gondolom, hogy minden csábítást le tudnék győzni annak a hitnek erejével, mely oly mély gyökeret vert szívemben, hogy az egész világ sem volna képes engem attól eltántorítani” – monda *Isten* egyik szentje magáról.

Főleg az értelem teszi a hitet elevenné, tevékennyé s érzelmessé. *Szent Angélának* oly gyengéd érzelmei voltak a megfeszített *Jézus* iránt, hogy akik vele beszéltek, nem is merték előtte az ő legszentebb nevét kiejteni. A szent ugyanis mihelyt ezt meghallotta, sírva fakadt s fájdalomában nem jutott szóhoz.

A tudomány

A **tudomány** ajándéka felveszi s folytatja az értelem munkáját. Amíg ugyanis az értelem megmutatja, hogy a kinyilatkoztatott hit- és erkölcsstani igazságokat *hogyan* kell helyesen értenünk, a tudomány bizonyos könnyedséggel rávezet a teremtett világból merített okokra, érvekre, *miért* kell azokat igazaknak elfogadnunk. Mintha csak megnyitná a szemünket. Egyszerre csak látjuk a nagyszerű összefüggést a teremtés művében, a hit egész rendszerében, a Gondviselés munkáiban, a történelemben. Mindez szemünkben világosan az Egyháznak, a hitnek ad igazat. És mi öntudatosan számot tudunk magunknak s másoknak adni, hogy miért vagyunk katolikusok. Van aztán a tudománynak egy mellékhatása is. Kifejti ezt, midőn arra segít, hogy helyes felfogásunk legyen a lelki dolgokról, mulandókról s örökkévalókról. Ez a külső látszaton keresztül a valóság mélyébe hatoló tudomány adta Keresztes Szent János ajkára az ígét: „Uram és Istenem, én csak azt kívánom, hogy irántad

való szeretetből szenvedhessek s megvettetésben részesüljek”. Ilyenkor a tudományt „*a szentek tudományának*” nevezzük.

A bölcsesség

A **bölcsesség** ajándéka azt eszközli, hogy a hit- és erkölcsi igazságokat különösen vonzó megvilágosításban lássuk s belső lelki örömmel és élvezettel fogadjuk el. Szerepe tehát hasonlít a tudományéhoz. Ámde, míg ez az indító okokat az igazságok elfogadtatására a teremtett világból meríti, a bölcsesség ajándéka azáltal hat, hogy lelkünket magához *Istenhez* emeli s az ő fénytengerébe mártja. Nagy és közeli rokonságban van ez az ajándék a szeretettel. A bölcsességgel megáldott ugyanis minden dolgot *Istenben* lát s mindenben *Istent* szemléli. *Isten* pedig maga a szeretet. A bölcsesség a lelki vigasz forrása, s anyja az imaélet minden fokozatának egészen az elragadtatásig. Vonzza, édesgeti a lelket az *Istennel* való mindbelsőbb egyesülésre.

„Ah, engedd, testvérem – szólott *Borgias Szent Ferenc* –, hogy csak még egy negyedóráig élvezzem az ima nyújtotta örömet.”

„Ha esetleg egy félórám vagy egy negyedórácskám szabad volt – beszéli magáról *Boldog Armella* –, sietve magányos helyre vonultam, nem azért, hogy (szóbelileg) imádkozzam – mert többnyire nem is gondoltam erre –, hanem hogy szeressem *Azt* s magamat fenntartás nélkül átadjam s karjaiba vessem *Annak*, aki egyedül szerelmem és mindenem.”

A bölcsesség az erkölcsi életben is mindent megkönnyít és megszépít. A *kezdőket* arra segíti, hogy az érzékieket, mulandókat megvessék az örökkévalók kedvéért, *Isten* szerelméért. Aki ebben az igazi bölcsességben rejlő kincsnek tudatára ébredt, az elmondhatja, hogy „főlebb becsültem azt az országoknál és királyi székeknél és a gazdagságot semminek tartottam ahhoz képest. Nem is hasonlítottam hozzá a drágakövet, mert minden arany ahhoz képest parányi fűvény és mellette az ezüst sárnak ítéltetik. Az egészség és szépség felett szerettem azt és eltökélttem világosság gyanánt tartani azt, mert elolthatatlan az ő világa”. (Bölcs 7,8.10)

A *haladókkal* megkedvelteti az erényeket és pedig a legnehezebbeket is, minő szegénység, tisztaság, ellenségszeretet, a megaláztatás s kereszt kedvelése. Azért mondja róla Szent Jakab apostol: „Az onnan felülről való bölcsesség először tiszta, aztán békeszerető, szerény, engedékeny, a jókkal egyező, teljes irgalommal és jó gyümölcsökkel, nem ítélő, tettetés nélkül való”. (Jak.1,17)

A *tökéleteseket* pedig már szinte megdicsóíti itt a földön, megízlelteti velük a menny örömeit s megtanítja őket oly istenileg bölcsen s kenetesen beszélni, hogy a megátalkodott bűnös is alig tud szavuknak ellenállni. A bölcsesség ajándékáért vágyakodva kell könyörögnünk. „Óhajtottam és értelem adatott nekem; és könyörögtem és belém jött a *bölcsesség* lelke.” (Bölcs 7,7) A *Szentlélek* ugyanis kész azt nekünk megadni, de méltán elvárja, hogy kérjük azt tőle. „Ha pedig valaki közületek bölcsességben szűkölködik, kérje azt *Istentől*, ki mindennek bőséggel ad szemrehányás nélkül.” (Jak 1,5) Azt azonban nem szabad figyelmen kívül hagynunk, hogy csupán az önmegtagadott, tiszta, alázatos lélek alkalmas a bölcsesség befogadására. Mert „a bölcsesség... nem található a gyönyörben élők földén”. (Jób 28,13) A test szerint élő ember nem fogja fel azt, ami Isten Lelkéé” (1Kor 2,14) és „a gonoszt akaró lélekbe a bölcsesség nem megyen be és nem lakik a bűnök alá vetett testben”. (Bölcs 1,4)

Azonban nem szabad visszarettennünk semmi áldozattól, hogy magunkat a bölcsesség befogadására képesekké s méltókká tegyük. Mert ha egyszer megkaptuk ezt az ajándékot, mindenért bőven kárpótol bennünket. Róla mondja ugyanis az Írás, hogy „vele egyetemben jött minden jó nekem és számtalan tisztesség az ő kezei által... mert végtelen kincs az embereknek, mellyel akik éltek, részesek lettek Isten barátságában”. (Bölcs 7,11–14)

A tanács

A **tanács**, amelyet a *Szentlélek*, miként az előző három ajándékot értelmünk tökéletesítésére adományoz, arra segít, hogy a gyakorlati esetekben helyesen ítéljük s megtaláljuk a célra legalkalmasabb eszközöket.

Sokban egyező a tanács az okosság sarkalatos erényével. Eltérő sajátosságuk az, hogy míg az okosság a kegyelem által megvilágított józan észre támaszkodva dönt, addig a tanács a *Szentlélek* sugalmából meríti azt a biztonságot, amellyel bennünket az ítéletben s eljárásban irányít.

A tanács által támogatott bölcsen s helyesen oldja meg a hivatásával járó kérdéseket és nehézségeket s kényes esetekben szinte csodálatosan eltalálja Isten útját, szándékát, amely nem mindig egyezik az emberi okosság s belátás irányvonaláival. „Mert az én gondolataim nem a ti gondolataitok, sem útaim útaitok” – úgymond az Úr. (Iz 55,8)

Sőt vannak körülmények, midőn pusztán saját értelmünkre támaszkodva, nem is szabadna úgy eljárunk, mint ahogy azt a tanács javallja. Így, midőn *Salamon* az igazi anyát kitudandó a magukénak vallott gyermek kettéhasítását rendelte el, hogy így rajta megosztozhassanak, látszólag a természettörvény ellen, valójában a tanács hatása alatt ítélkezett. *Sámson* és *Eleazár* önként rohantak a halálba, az előbbi a ledöntött háznak romjai, az utóbbi a megölt elefánt alá temetkezett s mintegy „dicsőségével borítá be magát”. (Vö. Bir 16,29; 1Makk 6,46) Az újszövetség egynémely vértanúja is, mint *Pelágia* és *Apollonia* maga végzett életével. Mindezek csupán a *Szentlélek biztos és világos* tanácsára cselekedhettek így, ha ugyan egyik-másik nem inkább jóhíszemúsége által igazolható.

Felséges megnyilatkozásait látjuk a tanács ajándékának az Úr *Jézus* feleleteiben és eljárásában pl. akkor, midőn az adópénzről felvetett kérdéssel zavarba akarják hozni, avagy a szegény szerencsétlen házasságtörő asszonyt álnokul halálra akarják vele ítéltetni.

Mi is a tanács ajándékára számtalanszor rászorulunk főleg, ha mint előljárók, lelkivezetők, szülők stb. hivatva vagyunk, hogy másoknak is jótanáccsal szolgáljunk.

Sokszor kell azért jótanácsért s a tanács állandó jellegű ajándékáért a *Szentlélek*hez folyamodnunk. Fordítsuk evégből hasznukra a *Jótanács Anyjának* hathatós közbenjárását is. De egyúttal legyünk rajta, hogy a jótanács akadályait magunkban elhárítsuk. Ezek között a legnagyobbak az ún. testi okosság, aztán a vakmerő önbizalom, nem különben az a nyughatatlan, indulatos, zavaros lelkület, amely nem engedi, hogy a *Szentlélek* tanácsaival bennünk szóhoz jusson s mi meghalljuk az ő jóságos sugalmait.

Az erősség

Az **erősség**, miként a hasonló nevű sarkalatos erény a kötelességteljesítés, jótettek s hősie cselekedetek elé tornyosuló nagy nehézségek leküzdésére segít, s mint ilyen az akaratot tökéletesíti. Amíg azonban az erősség, mint *erény* a kitartásnak s győzelemnek hasznából és szépségéből – addig az erősség, mint *ajándék* a *Szentlélek* jelenlétéből s ránk kifejtett hatásából táplálkozik. Innen van, hogy az erősség ajándéka sokkal merészebb s nagyszerűbb vállalatokra lelkesít és csatákra készít, mint aminőket a puszta erény magában megbír. Az erősség ajándékára nyilvánvalóan nagy szükségünk van. Lelkünk megmentése ügyében ugyanis, de főképpen az életszentségre való komoly törekvésben nem kis akadályokra bukkanunk. Ilyenek a zaklató kísértések, lelki szárazság és elhagyatottság érzete, sőt maga az imádságos és önmegtagadott életben való állhatatos kitartás, főleg mikor mennyei vigaszok nem nyújtanak érte kárpótlást. Ezekhez járulhatnak aztán mélyen bevágó lelki s testi szenvedések, betegség s üldöztetés. Ki fogja mindezekben helyét megállni a magasból származó erők nélkül?

Olykor megint maga a hivatásunk felette nehéz kötelességek s föladatak terhét rakja ránk. Erősség nélkül összeroskadunk. A *Szentlélek* hajlandó is bennünket erővel felvértezni jószágosan, ha kérjük őt s magunkat fenntartás nélkül rendelkezésére bocsátjuk.

Határozott ellensége bennünk az erősségnek a *hiúság s érzékiség*, mely visszaborzad minden megaláztatástól s önmegtágadástól; a síró-rívó önszeretet, mely tiltakozik minden megerőltetés és teher ellen.

Viszont az *Istenre* számító, *Istenre* építő bizalom s alázatosság levonja reánk az erősségnek isteni ajándékát.

Nagymértékben élvezték azt a szentek, főleg a vértanúk. Nem tudjuk, mit csodáljunk inkább bennük, roppant szenvedéseiket, avagy legyőzhetetlen, vidám türelmüket? *Szent Felicitással* többnyire azt vallják, hogy más az, aki bennük, helyettük, értük szenved. A *Szentléleknek* erősítő ajándéka számukra a börtönt édenkertté, a láncokat ékszerekké, a hóhért jóbaráttá s kínt-gyötrelmet, sőt magát a halált élvezetté változtatja. Az erősségnek ezt a varázshatását megható szépen festi már Jeruzsálemi *Szent Cyrill* az ő pompás katekéziseiben. „Végre a kínvallatásra kerül a sor – mondja a nevezett szent hitoktató –; minden oldalról csak gyötrellem, tűz, kard és vadállat. A *Szentlélek* azonban így szól bennük (a vértanúknak): Tarts ki az Úr kedvéért, hiszen mindez csak csekélység s rövidesen végére ér, de odafenn az égben minden nagy és örök. Majd aztán a vértanú szeme előtt lefesti a *Lélek* a mennyek országát, a paradicsom boldogságát. És az, miközben külsőleg a bíró szeme előtt áll, lelke szerint, a benne rejlő hatalom és erőnél fogva már is a paradicsomban van. „Mikor pedig titeket a zsinagógákba és a tisztviselőkhöz és hatalmasságokhoz hurcolnak, ne aggódjatok azon, miképpen és mit feleljetek, vagy mit mondjatok; mert a *Szentlélek* megtanít titeket azon órában, mit kelljen mondanotok.” (Lk 12,11.12) Lehetetlen a vértanúnak többet szenvednie, mint amennyire azt a *Szentlélek* megengedi s őt arra erősíti.”

Az Úr félelme

Az **Úr félelme** ugyancsak akaratunk tökéletesítését célozza, de hogy minő szempontból s mi módon éri azt el, nem értenek teljesen egyet a katolikus tudósok. Oka a nézeteltérésnek a félelem sokféleségében rejlik. Van ugyanis tisztán *természetes* félelem, mely tehát már csak ezért sem lehet különös isteni ajándék. Az alacsony *szolgai* félelem, mely csak a pokoltól retteg anélkül, hogy a bűntől valójában elfordulna, szintén nem lehet a *Szentlélek* ajándéka.

Szóba jöhet azonban az a bizonyos nemesebb szolgai félelem, melybe már a kezdetleges szeretet is belevegyül s éppen azért komoly megtérésre segít; nemkülönben az ún. gyermeki félelem, amely már azonos a tiszta szeretettel. És tényleg *Aquinói Szent Tamás* e kettőben látja a *Szentléleknek* azt az ajándékát, amelyet az Úr félelmének nevezünk. Mások megint azt az általános „igazságot” vélik az Úr félelmének, amely címmel az Írás *Isten* egyes hű szolgálait kitünteti, midőn őket, mint *Jóbot*, *Simeont* vagy Urunk nevelőatyját, *Józsefet*, igazaknak, *istenfélőknek* nevezi. Ismét mások az Úr félelmét azzal az igazságossággal ejtik egybe, melynek feladata a szenvedélyeknek, nevezetesen az élvezetvágynak korlátozása. Hivatkoznak ezek az Írás igéire: „Szegezd át félelmeddel az én testemet, mert félek a te ítéleteidtől”. (Zsolt 118,120)

Mi azonban ebben a kérdésben inkább *Hales Sándorhoz* s más tudósokhoz csatlakozunk, kik az Úr félelmének ajándékát abba a bizonyos szent tartózkodásba helyezik, mely az *Isten* s teremtményei közötti helyes viszonyt méltán jellemzi. Ez a szent félelem tehát a tiszteletnek, szeretetnek és szent *borzalomnak* az eredője, összeolvadása, mely az emberen erőt vesz, midőn *Istenéhez*, a végtelenhez közeledik.

És valóban, ki is járulhatna szegény, korlátolt teremtmény létére a nagy, szent *Isten* trónja elé mélységes megilletődés nélkül. Hiszen „az ég oszlopai (is) reszketnek és félnek az ő intésére”. (Jób 26,11) Ezek az égi oszlopok *Szent Gergely* szerint az angyali seregek Hatalmasságoknak nevezett kara, kik reszketnek *Isten* színe látására, nem aggasztó

félelemből, hanem *csodálkozásból*. Gyümölcsei ennek a szent félelemnek az imában való külső s belső tisztelet. *Isten* dolgainak szent hódolattal való említése s kezelése.

Alacoque Szent Margitot annyira áthatotta ez a szent félelem, hogy gyakran még közönséges napi munkáját is, *Isten* jelenlététől mélyen áthatottan, térden állva végzé.

Aztán ez a szent félelem alaposan és gyökeresen megtisztítja a szívet az öntudatos bűnnek még az árnyékától is. „Ha én – sóhajtott fel *Genuai Szent Katalin* – egyik oldalon a nagy világtengert látnám égő olajként lángba borulva, a másikon pedig a legcsekélyebb bűnt, ezerszer inkább akarnék a tűztengerbe merülni, mint egyetlen legcsekélyebb bűnt elkövetni.”

Ez a szent félelem ösztökélte *Pétert, Magdolnát, Alajost* s valamennyi szentet a legszigorúbb vezeklésre, jóllehet tudták azt, hogy vétkeik már el vannak engedve.

Rodriguez Szent Alfonz jézustársasági segítő testvérnek, kit az Úr félelmének ajándéka teljesen áthatott, hosszú időközön át szokása volt a zárda bizonyos helyisége előtt áthaladtában mindannyiszor térdre borulni s *Isten* bocsánatáért esdekelni. Miért tette ezt? Azért, mert az illető helyen egyszer a szemeknek szerénysége s így *Szent Ignác* egyik szabálya ellen vétett.

Előkészíthetjük magunkat az „Úr félelmére”, ha *Istenhez* való viszonyunkat gyakori elmélkedés tárgyává tesszük, s a *Szentlélek* emez oly értékes ajándékáért sokszor epedve fohászkodunk.

A jámborság

A **jámborság** (kegyelet) is a *Szentléleknek* akaratumkat tökéletesítő ajándéka s pedig a legszebbek s legkedvesebbek közül való. Sokkal többet ad, mint amennyit ígér. A deák neve a „pietas”, sokkal kifejezőbb. Ezzel fejezzük ki viszonyunkat szüleink, egyházi s világi előljáróink, nemkülönbén mindazok iránt, kik szívünkhöz – főleg származásunk folytán – közel állanak. Az *Isten* iránti pietás *Istenben* is atyát lát, ki létünk, életünk s minden javunk forrása. De nem állapodik meg *Isten* személyénél, hanem felkarolja mindazt, ami csak *Istené, Istenhez* tartozik és pedig az iránta való szeretetből.

A jámborság arra ösztökél, hogy *Istenhez* mint atyánkhoz bizalommal s ájtatossággal forduljunk, az ő tiszteletében szorgoskodjunk, rendelkezéseinek, még ha kereszt alakjában mutatkoznak is, gyermekded hódolattal magunkat alá vesszük.

Rokonérzéssel szereti továbbá *Istennek* kedves házinépét az ég szenteit, angyalait. Itt a földön pedig nincs drágább előtte, mint *Isten* családja az Anyaszentegyház.

Jellemző vonása a jámborságnak az a bizonyos szelídség, kenetesség s általános jóakarát, mely minden szívet meghódít.

Ellentéte a jámborságnak, a pietásnak a hideg, közömbös, bizalmatlan lelkület, mely *Istenben* zsarnokot, rendört, végrehajtót hajlandó látni, kitől az ember sohasem lehet nyugton, aki hibáinkat, botlásainkat kémleli szüntelen, hogy aztán ostorával rajtunk kedvteléssel végig suhintson. Az ilyenek azután ennek megfelelő módon közelítenek is *Istenhez*, szolgálják őt s kezelik felebarátaikat. Illenek rájuk *Pál* szavai: „az emberek önszeretők lesznek, fősvények, kérkedők, kevélyek, káromlók, szülőik iránt engedetlenek, háladatlanok, gonoszok”. (2Tim 3,2)

A megrögzött aggályosokból is mi hiányzik inkább, mint az igazi jámborság, pietás.

A jámborság hiánya mindent megront. Elidegenít *Istentől* s emberektől, megfoszt a lelki nyugalomtól s elgáncsol utunkban a tökéletesség felé.

Ne nyugodjunk tehát addig, míg csak a *Szentlélek* a jámborság ajándékával bennünket ki nem tüntet, míg csak el nem vesszük tőle a fogadott fiak lelkét, „melyben kiáltjuk Abba (Atyánk)!” (Róm 8,15) Szokjuk meg azért *Istenben* mindig atyánkat látni, sorsunkat és az eseményeket mindig ebből a szempontból értelmezni. Hiszen ennél nincsen igazabb! Így kell a jámborság ajándékát lehetőleg megérdemelnünk, s ha egyszer már megkaptuk, kamatoztatnunk s értékesítenünk.

A *Szentlélek* ajándékainak ismerete s megfontolása kétségtelenül hő vágyat ébreszt bennünk a bérmálás után, ha azt még fel nem vettük s hálát *Isten* iránt, ha abban már részesültünk. Mert jóllehet azokat a megszentelő malaszttal egyetemben már a keresztség közli lelkünkkel, de mégis méltán feltehetjük, hogy a *Szentlélek az ő szentségében, a bérmálásban* egészen különös bőséggel árasztja reánk. Azonban már ebből is láthatjuk, hogy a bérmálás még más, egészen sajátos malasztot is tartogat számunkra, amelynek eszközléséért alapítva van, s amely ezt a szentséget a többi hattól megkülönbözteti. Ezt nevezzük a bérmálás szentségi kegyelmének.

A bérmálás szentségi kegyelme

Aquinói Szent Tamás bölcsen kifejti, hogy mi volt a szándeka *Krisztusnak*, midőn a bérmálást alapítja. *Isten* ugyanis – magyarázza az angyali tudós – az embert társas lénynek alkotta s ebből kifolyóan azt akarta, hogy az egyed nem csak magának s magáért éljen, hanem, mihelyt érettebb korát elérte, a társadalomban is jótékonyan érvényesüljön. Erre az újabb életszakra adja *Isten* a bérmálást, amely az embert tökéletes, férfias cselekedetekre segíti s arra teszi alkalmassá, hogy jó példája s hite nyílt megvallása által másoknak is világoskodjék, sőt vallásos meggyőződését a belső kísértések s a külellenség ellen talpraesetten védelmezni is tudja.

A bérmálás tehát a keresztyént nagykorúvá s *Krisztus* bátor katonájává avatja s ennek megfelelő malasztsegélyekre jogosítja.

Ez a szentatyáknak is általános felfogása.

Szólaltassunk meg közülük legalább egyet-kettőt. „Azért erősítenek meg minden hívőt – mondja *Szent Ágoston* szent kenettel –, hogy ne csak a papi s királyi méltóságra legyen felavatva, hanem harcossá is legyen a pokoli ellenséggel szemben kiválasztva.” Másutt ugyancsak ő így nyilatkozik: „A katonai rend úgy kívánja, hogy amikor a császár felvett valakit katonái közé, az illetőt ne csak megjelölje, hanem a harcra ellássa fegyverzetten”.

„A keresztségben – mondja *Szent Melchiades* pápa – felvesznek bennünket a keresztyén harcosok közé, a bérmálásban pedig megkapjuk a fegyvereket a küzdelemre. A keresztségben a *Szentlélek* megadja malasztja teljét, hogy az elvesztett ártatlanságot visszaszerezhessük, a bérmálásban pedig avégből közli kegyelmét, hogy a keresztyén életszentség tökéletességét elérhessük. A keresztség tisztára mos a bűn szennyétől, a bérmálás megerősít, nehogy félnünk kelljen a kísértéstől. A keresztség magában üdvözíti béke idején a keresztyéneket, a bérmálás a harcban fegyverre szólítja őket... A bérmálás malasztja – teszi hozzá a szent pápa – megvetést ébreszt bennünk a világ csalárd javai s undort a gyönyörök ingerei iránt. Felgyújtja bennünk az isteni szeretet tüzét, mely minden gondolatunkat és kívánságunkat az égbe emeli. Szóval a bérmálás által földies, érzékies emberekből mennyeiek s szellemiesek leszünk, tökéletes keresztyénekké válunk.”

Még csak az Egyháznak az örmények számára kiadott rendeletéből idézünk egy idevágó helyet.

„Ennek a szentségnek (a bérmálásnak) hatása az, hogy a *Szentlelket* adja erő kifejtésre, miképp az apostolok kapták Pünkösöd ünnepén, hogy ti. a keresztyén bátran megvallja *Krisztus* nevét. Ezért kap kenetet a homlokára, mely a szégyenkezés székhelye, hogy ne restellje *Krisztus* nevét s főképpen az ő keresztyét, mely az apostol szerint botrány a zsidóknak, a pogányoknak pedig bolondság.”

Az eltörölhetetlen jel

A katolikus hit a kinyilatkoztatás forrásaira támaszkodva tanítja, hogy a bérmálás ama szentségek közé tartozik, melyek eltörölhetetlen jelet nyomnak a lélekbe. Sőt mi több, ez a bérmálási jel, melyet az Írás több helyütt pecsétnek nevez, nem csupán egyik szentségi hatás, hanem magának a bérmálás lényegének kifejezője. Ezzel a pecséttel tesz ugyanis bennünket a *Szentlélek* az ő elidegeníthetetlen tulajdonáivá, avat fel minket *Krisztus* katonáivá.

A pecsétet rendesen okmányokra s pedig a szöveg végére, befejezésül szoktuk rányomni. A bérmálási jel is pecsét a mi bevégzett keresztényi mivoltunk oklevelén. A többi szentség csak arra való, hogy a keresztségi és bérmálási kegyelmet bennünk fenntartani s bizonyos sajátos célokra kiépíteni segítsen.

Magunkkal fogjuk vinni ezt az eltörölhetetlen pecsétet a halál kapuján keresztül a boldog vagy boldogtalan túlvilágra is. Az égben megkülönböztető, elragadóan szép, fényes dicsőkörrrel fogja beragyogni *Jézus Krisztus* hűséges, bátor bajnokait, a pokolban viszont örökre megszegyeníti a kereszt zászlajának áruló, gyáva katonáit.

Rendkívüli kegyadományok (karizmák)

Az őskeresztény időkben nem ritkán megesett, hogy a *Szentlélek* az ő eljövételét – mondhatnók az általa személyesen osztott bérmálást – csodás külső jelekkel is érzékelhetővé s feltűnővé tette. *Szent Pál* mintegy húsz ily rendkívüli kegyadományról tesz említést. Ilyenek voltak pl. a nyelvek ajándéka, a csodás gyógyító erő, a jövendölés és egyebek. Hasznosak, sőt szinte szükségesek voltak ezek az ún. karizmák akkor, midőn még a kereszténységnek újonnan ültetett zsenge fája mintegy bővebb öntözésre, ápolásra szorult. Mióta azonban már hatalmas ágaival a földkerekséget beárnyékolja, a csodás jelek megritkultak, de egészen soha el nem maradtak. A *Szentléleknek* a lelkek mélyén állandóan folytatott hatalmas munkája itt-ott felvillan s nyilvánvalóvá teszi az ő jelenlétét a katolikus Egyházban.

Midőn *Szent Lucia* vértanú *Páskázius* helytartó előtt azt vallja, hogy a keresztény hit szerint a tiszta életűek a *Szentlélek* templomai, a pogány zsarnok elhatározza, hogy ezt az istenséget a szüzből annak megbecstelenítése által kiűzeti. Ámde a szentségtörő vállalkozás kudarcot vallott. A *Szentlélek* hatalma a szüzet helyhez szögezte s annyira megerősítette, hogy semmiféle erőszakkal sem lehetett őt megingatni s helyéből kimozdítani. Erre tüzet raknak körötte, hogy megégessék, de ámulva veszik észre, hogy a szűz a hatalmas lángok közepette is sértetlen, ép. Végre lefejezték őt, utat nyitva így galamb-lelkének az égbe.

Szent Bernát beszéli *Szent Malachiás* armaghi érsek életrajzában, hogy midőn Malchus nevű szentéletű püspök egy örültet, ki egyben holdkóros is volt, megbérmált, az nyomban teljesen visszakapta egészségét.

Szent Faro meauxi (olv. mói) püspököt vakon született fiúcska bérmálására kérték fel. Alig kente meg a szent püspök a fiú homlokát a szent krizmával, midőn visszanyerve szemevilágát, felkiált: „Ó, jó püspök! Bár sohasem láttam még embert, de téged mégis felismerlek. Isten fizesse meg jótéteményedet”.

Nazianzi Szent Gergely érdekes esetet jegyzett fel, melyből kitűnik, mily ereje van a bérmálásnak a sötétség hatalmasságai ellen. A hitehagyott Julián császár udvari kíséretével ünnepélyes áldozatot akart bemutatni a bálványképekben rejtőző démonoknak. Jelt ad, hogy a ténykedés kezdetét veheti. Ámde a pogány papok szinte megkövülve, mozdulatlanul állnak, nem tudják az áldozati cselekményt végezni; az élesre fent kések nem metszik az állati testet, a tűz pedig az oltáron, alig hogy meggyújtják, nyomban ki is alszik. A pogány főpap erre felkiált: Itt valami láthatatlan nagyhatalom működik s megakadályoz minket szándékunkban. Aztán kéri a császárt, vizsgáltsa meg, vajon nincs-e a jelenlevők között keresztény, kit megmostak a vízben s *felkentek olajjal*? Erre előlép a tömegeből bizonyos nemes ifjú. „Én

keresztény vagyok – jelenti ki – s nem régiben kentek fel a harcra. Segélyül hívtam szívemben *Jézust*, s íme a gonoszlelkek kényszerültek menekülni. Ezért nem lehet az áldozatot befejezni.”

A császár, mint egykori keresztény, borzongva s némán hagyta el a templomot.

Nem ritkán megesis napjainkban is, hogy valamely hithű keresztény közbejött a spiritiszta szeánszokon megbénítja a gonosz lelkek csalfa játékát, mesterkedéseit.

A bérmálás anyaga és alakja

A bérmálás anyaga

Miként minden szentségnél, úgy a bérmálásnál is a szentségi jel az ún. anyagból és alakból tevődik össze.

Szokásos továbbá az egyházi nyelven távolabbi s közelebbi anyagot is megkülönböztetni. Távolabbi az anyag, amennyiben azt magában véve, a szentségtől függetlenül gondoljuk. Ilyen pl. a víz, olaj, kenyér. Közelebbinek nevezzük az anyagot, ha azt úgy tekintjük, ahogy az a szentség kiszolgáltatásánál alkalmazásba jön: pl. *vízöntés*, *olajkenés*.

Forma, alak alatt pedig azokat a szavakat szoktuk érteni, amelyeket a szentségi anyag alkalmazása közben ki kell mondanunk, hogy általuk a szentség létesüljön. A bérmálás távolabbi anyaga a püspöktől megáldott krizma.

A krizma olajbogyónak nedve, melybe hagyományos szokás és utóbb már egyházi törvény folytán balzsam van elegyítve. A keletiek a balzsamhoz még mintegy negyvenféle illatszert is adnak, hogy ezzel kifejezésre juttassák s jelképezzék a *Szentlélek* segélyének bőségét s azoknak az erényeknek illatát, amelyek csíráit a bérmálás ülteti lelkünkbe.

Úgy látszik, a szentség érvényéhez tartozik, hogy a krizmát felszentelt püspök áldja meg. Az Egyház ugyanis ehhez szívósan ragaszkodik s pedig nem csupán nyugaton, hanem a keleti szertartásban is, amely szerint a bérmálást közönséges áldozópap is kiszolgáltathatja.

Egyéb olaj, még ha azt a püspök szentelte volna is meg, de nem a bérmálás céljára, csupán kétséges anyag, miért is csak szükség esetén és feltételesen lehetne igénybe venni.

Jegyzet: A püspök ugyanis nagycsütörtökön háromféle olajat szentel: a *betegek* olaját (oleum infirmorum: O. I.); a *katekumenek*, hitújjoncok olaját (oleum catechumenorum v. salutis: O. S.) és a krizmát (Sanctum chrisma: S. Ch. v. Ch.).

A betegek olaja az utolsó kenet kiszolgáltatásakor s a harangszentelés alkalmával jön alkalmazásba. A katekumenek olaja a megkeresztelendőknek, áldozópapoknak és királyoknak felkenésénél szerepel. A krizmát pedig az Egyház a megkeresztelteknek s a püspöknek felkenésére s egyes tárgyak, minők a kelyhek, patenák, oltárok s harangok (belső részének) megszentelésére használja.

A bérmálás közelebbi anyaga kettős. Kézfeltétel s a bérmálandó homlokának krizmával kereszt alakban való megkenése. Mind a kettő egyszerre érvényesül, midőn a püspök tulajdon kezével a bérmálandó homlokát megkeni. A keresztforma a kenésnél azért látszik lényegesnek, mert a szentség alakjának, mely a keresztet említi, csak így van igazi értelme.

A kenésnek továbbá közvetlenül a kézzel, minden eszköz kizárásával kell végbemennie, mert egyébként kézfelvevésről szó alig lehetne.

A krizma a Szentlélek ajándékait jelenti. A vele való kenés tehát azt jelképezi és eszközli, hogy a bérmálásban malasztot, erösséget, a Szentlélek teljét kapjuk. És íme, mily találóan fejezi ki a krizma a bérmálás malasztját és egész jelentőségét. Olajból és balzsamból áll. Az olaj erőt ad a lankadt tagoknak, – a bérmálás által is megerősödik a gyenge ember hitében. Olajjal kenték meg hajdan tagjaikat a küzdők, bajnokok, hogy az ellenfél kezéből könnyebben kicsússzanak; – a bérmálásban is harcos lesz az ember, belép *Jézus Krisztus*

nagy lelki hadseregébe. Az olaj, ha ruhára esik, nyomot hagy maga után, melyet a víz ki nem mos; – a bérmálás is eltörölhetetlen jelet hagy a lélekben hátra.

A balzsam, a krizmának második alkotórésze, szintúgy jelentőséggel teljes. Tudjuk róla, hogy a vízbe keverve, fajsúlyánál fogva az edény fenekére száll. A kereszténynek is főképpen az alázatosság fegyverével kell küzdenie s nem saját erejére és okosságára, hanem arra támaszkodnia, aki a gyengéket megerősíti. A balzsam óvószer a rothadás ellen. Ezért szokták a holttetemeteket is bebalzsamozni. A bérmálás balzsama viszont a lelket őrzi a bűn rothadásától. A balzsam kellemes illata pedig arra figyelmeztet, hogy a megbérmáltak erényei s jócselekedetei illatát kell mindenütt terjesztenie.

A bérmálás alakja

Ami a bérmálás formáját illeti, nincs az Egyházban teljes egyöntetűség, miből méltán arra következtethetünk, hogy azt az *Úr Jézus* csak értelem szerint – nem pedig szó szerint – állapította meg, mint ezt pl. a keresztségnél tette. Az őskereszténység a bérmálás szentségi formájáról hallgat, amit jórészt a titoktartás törvényének kell betudnunk. I. Ince pápa pl. így ír a püspököknek: „A bérmálás szavait nem mondhatom meg, nehogy inkább árulónak tűnjek fel, mint tanácsadónak”. Később meg már a bérmálás szentségi jele annyira köztudatba ment át, hogy felesleges volt arról beszélni, vagy a formát szó szerint leírni. *Petrus Lombardus* pl. így nyilatkozik: „A forma nyilvánvaló, ti. a szavak, melyeket a püspök kiejt, mikor a megkereszteltek homlokát krizmával megjelöli”. Ez magyarázza meg azt, hogy a nyugati s keleti Egyház s a különböző szertartáskönyvek a bérmálás szentségi formájának megadásában bár lényegbe nem vágó, de mégis jelentékeny változatosságot tüntetnek fel. A római Egyház a XIII. századtól fogva mindenütt ezt a formát használja:

N. Megjelöllek téged a kereszt jelével és megerősítelek téged az üdvösség krizmájával. Az Atyának és Fiúnak és Szendétéknek nevében. Amen.

A keleti egyház formája pedig a következő: *A Szentlélek ajándékának pecsétje.*

Mind a két forma érvényes, mert elegendőképpen kifejezi azt, amit a bérmálás szentsége a lélekben eszközöl.

A római szertartáskönyv (*Pontificale Romanum*) inti a bérmálandókat, hogy a bérmálás összes szertartásain jelen legyenek. Nevezetesen ne hiányozzanak akkor, midőn a püspök kezdetben az összes bérmálandók felett kitárt karokkal imádkozik s ne távozzanak előbb, míg a végén valamennyiükre áldását nem adta. Ennek az utasításnak minden bérmálandó köteles tiszteletből, ha nem is bűn terhe alatt, pontosan megfelelni. A bérmálás lényegét azonban ezek a magasztos szertartások, melyekről alább még szólunk, nem érintik. Ez biztosítva van, ha a püspök a szentség anyagát a fent leírt módon a szentségi forma kíséretében az egyes bérmálandókra alkalmazza.

A bérmálás kiszolgáltatója

Rendes kiszolgáltató

A bérmálás szentségének rendes kiszolgáltatója minden felszentelt püspök. Ez a szentség ugyanis lelki életünket a malaszt szempontjából mintegy betetőzi, megkoronázza. Méltó tehát, hogy ezt a koronát az a pap tegye fel, akiben a lelki hatalom telje lakozik; és ez a püspök.

Már a Szentírás többször s szinte feltűnően rámutat, hogy a bérmálás kiszolgáltatását az apostolok maguknak tartják fenn. *Péter* és *János* még életük veszélyeztetésével is átmennek Szamariába, hogy az újonnan megtért s megkeresztelt híveket a bérmálásban személyesen

részesítsék. Pál is *Efezusban* maga bérmál, jöllehet a keresztelést rendesen másra bízta. Nem tudunk esetet, hogy az apostolok a bérmálási hatalmat mással megosztották volna, eltekintve bizonnyal azoktól, akikre kézfeltevés által püspöki teljhatalmukat hagyományozták.

A szentatyák is mind a püspökökben látják a bérmálás rendes kiszolgáltatóit.

„A püspökök kézrátétele által léssen adva minden egyes hívőnek a *Szentlélek*, mint ahogy ezt az apostolok a szamariaiakkal tették” – mondja *Szent Cyprián*.

Szent Ince pápa pedig így nyilatkozik: „A gyermekek megjelölése köztudomásúlag nem mástól, hanem csupán a püspököktől történhetik, mert a papok, noha papok, de a főpapság végmagaslatára nem jutottak”.

Aranyszájú Szent János szavai is ugyanezt bizonyítják: „*Fülöp* keresztelt – mondja ő –, de nem adta a *Szentlelket*; erre ugyanis nem volt halalma, mivel ez csak az apostoloknak volt megadva. Azok – a diákonok – rendelkeztek ugyan a hatalommal csodákat művelni, de nem a hatalommal a *Szentlelket* közölni; következésképp ez csak az apostoloknak volt kiváltságos joga”.

Már *Nagy Szent Gergely* pápa szigorúan megtiltja az egyszerű áldozópapoknak, hogy a megkeresztelt kisdedeket homlokukon krizmával megkenjék, mert ez a püspökök teendője.

A püspökök rendi hatalmuknál fogva mindenütt érvényesen bérmálhatnak.

Egyházmegyéjük határán kívül azonban – *megengedett módon* – csupán saját híveiket bérmálhatják meg, de ezeket is minden ünnepélyesség nélkül. A többi hívek megbérmálására az illetékes főpásztorok engedélyét kell kikérniük, amit megfelelő okból fel is tételezhetnek.

Rendkívüli kiszolgáltató

Jöllehet a bérmálási hatalom a püspöki rend hatáskörébe tartozik, de mégsem annyira; hogy az az egyszerű áldozópapokkal közölhetetlen volna, miként pl. a papszentelés. Ennek az érdekes hittani kérdésnek következő a valószínű magyarázata: A bérmálás voltaképpen toborozás *Krisztus* zászlaja alá. Ez pedig a fejedelmek, vezérek rendes joga. A katonasorozás – még lelki értelemben is – megfelelő hatalom nélkül tilos és érvénytelen. Nincs azonban kizárva, hogy a legfőbb földi hadúr, a pápa, ezzel a föladdal alsóbb rangú tiszteket is megbízzon s erre felhatalmazzon. Más szóval a bérmálás halalmát kivételesen egyszerű áldozópapokra is ráruházhatja.

Mínt hogy pedig a bérmálás mégis nem annyira joghatósági, mint sokkal inkább *papi rendi* ténykedés, azért arra kell következtetnünk, hogy az arra való képesség csíráját már a papszentelés megadja s a pápai felhatalmazás pedig csak felébreszti.

Hogy pedig az egyszerű áldozópapok is rendkívüli esetekben kellő felhatalmazással érvényesen bérmálhatnak, minden kétséget kizárólag bizonyítja a tévmentes Egyháznak ősrégi gyakorlata.

A görögöknél már jóval a latin Egyháztól való elszakadásuk előtt az áldozópapok bérmáltak s ennek érvényét a pápák soha kétségbe nem vonták. A latinoknál is előfordult, hogy az egyszerű áldozópap kivételesen bérmált. *Szent Ambrus* szerint ez többször megtörtént, ha a püspök távol volt. „A papszentelést kivéve mit tesz a püspök, amit egyszerű áldozópap is meg ne tehetne?” – kérdi *Szent Jeromos*. Tehát bérmálhat is.

Nagy Szent Gergely a szardíniai papoknak megengedte, hogy a püspökök távollétében a régi gyakorlat szerint bérmálhatnak. A középkorban szokásjog alapján bérmálhattak a würzburgi egyházmegye papjai. *IV. Miklós, XXII. János, IV. Orbán, IV. Eugén, X. Leo, VI. Hadrián* pápák a ferencrendi misszionáriusoknak megengedik, hogy a pogány vidékeken megtérteknek a bérmálást – a püspöktől szentelt krizmával kiszolgáltassák. Ugyanezt a hatalmat kapják meg utóbb a *Brazíliában* működő jezsuita misszionáriusok. Napjainkban is a hithirdetők *Kínában* és egyebütt többnyire bérmálhatnak. Midőn 1884-ben *Nápolyban* az

ázsiai kolera dühöngött, a Szentszék megengedte, hogy az érsek által megjelölt papok a haldoklókat a bérmálás szentségében részesíthetik.

Az új egyházjog jogot ad a püspöki renddel nem bíró bíborosoknak, bizonyos területeket püspökök módjára kormányzó apátoknak⁴ s prelátusoknak, valamint az apostoli vikáriusok és prefektusoknak, hogy a bérmálást kioszthatják. Amíg azonban a bíborosok bárhol *érvényesen* bérmálhatnak, a többi elősoroltak csupán a saját joghatóságuk területén belül s csak amíg az illető egyházi hivatal viselik, bérmálhatnak *érvényesen*.

A latin szertartású pap csakis a latin szertartású híveket bérmálhatja meg *érvényesen*, hacsak a neki adott felhatalmazás a más szertartásúakra is ki nem terjed. (782. K. 4.)

A keleti szertartású (görög) katolikus papnak is meg van tiltva, hogy amennyiben latin szertartáshoz tartozót megkeresztel, azt meg is bérmálja. (782. K. 2.) Ha azonban a tilalom ellenére mégis megtenné, a bérmálás ugyan valószínűen érvényes volna, de az illető pap bérmálási jogát elvesztené. (2365. K.)

A keleti szertartása szakadár papok is, minők pl. az oroszok, szerbek, románok az ősi szokásjog alapján, az Egyház hallgatag beleegyezésével érvényesen bérmálnak. Kivételt alkotnak azonban a *Cyprus* szigetén, *Albániában*, *Bulgáriában*, *Itáliában* s az ezzel szomszédos szigeteken lakó görögök s a *Libanon* hegységben tartózkodó maroniták papjai s pedig úgy az egyesültek, mint a szakadárok, akiket az Egyház a bérmálástól kifejezetten eltiltott.

Kötelezettség a bérmálás kiszolgáltatására

Az új egyházjog a püspököknek szívére köti, hogy híveiknek gyakran nyújtsanak alkalmat a bérmálás szentségében részesülni. Minthogy pedig öt évenként az egyházmegyét amúgy is végig kell látogatniuk, a bérmálást rendszeren ez alkalommal végzik, ha nem is minden plébánián, de legalább minden esperesi kerületben. Így aztán aránylag kevesen lesznek, kik a bérmálás kegyelme nélkül költöznek át az örökkévalóságba.

Néhol szokásban van, hogy a lehetőség szerint a még meg nem bérmált haldokló felnőtthöz vagy gyermekhez püspököt hívnak, hogy azt megbérmálja. Meghatóan szép s apostoli dolog, ha a főpásztor ily kérést meghallgat. Szoros kötelessége azonban erre már csak azért sincs, mert teljes lehetetlenség volna ezt mindenkivel szemben teljesítenie.

Azért csupán mint a bérmálásról táplált magasztos felfogás pompás példáját kell felfognunk *Szent Mauritius* esetét. Ezt a lángbuzgó genfi püspököt bizonyos alkalommal kesergő édesanya arra kérte, hogy haldokló gyermekét a bérmálásban részesítse. *Mauritius* ezt meg is ígérte, ámde valami sürgős teendő miatt kissé elhalasztotta. A gyermek bérmálás nélkül hunyt el. Értesülvén erről a szent férfiú, olyannyira szívére vette ezt az esetet, hogy hanyagságát – ahogy ő késedelmét nevezé – nem szűnt meg keservesen siratni. Sőt, mi több, nem is tartotta magát méltónak, hogy ezentúl öt püspöknek tartsák. Miért is titkon *Angolországba* távozott s ott, ismeretlenben, egyik előkelő úri háznál kertészi állást vállalt. Csak hosszú idő múltán sikerült öt gyászoló barátainak felfedezniük s visszatérésre bírniuk.

Hasonló nagyszerű példáját adta a hívei lelkéért lángoló szeretetnek *Sanfelice d'Aquadella* herceg, nápolyi bíboros-érsek. Az 1884-ben *Olaszországban* dühöngő kolerajárvány alkalmával arról értesült, hogy egyik nápolyi kórházban kolerabeteg ifjú fekszik, aki még nincs megbérmálva. Elment tehát és élete veszélyeztetésével feladta az ifjúnak s más két kolerabetegnek a bérmálás szentségét.

⁴ Ilyen nálunk a pannonhalmi főapát.

A bérmálás alanya

Kiket lehet megbérmálni?

A bérmálás szentsége minden megkeresztelt embernek *érvényesen* feladható. A XII. századig az egész Egyházban a lehetőség szerint a megkeresztelteket – a csecsemőket is – nyomban meg is bérmálták. Ez időtől fogva azonban a gyakorlat két ágra szakadt. Keleten, továbbá *Spanyolországban* és *Latin-Amerikában* az ősi szokást a mai napig fenntartották s a kisdedeket a keresztség után megbérmálják. Nyugaton azonban csupán a felnőtt keresztelkedőket bérmálja meg az esetleg jelenlevő püspök, a kisdedek megbérmálását azonban tiszteletreméltó okokból az érettebb korra halasztják el.

Igen üdvös ugyanis, ha a fejlődő gyermek akkor kapja meg lelki fegyverét, mikor arra már tényleg rászorul, midőn a lelki harc kezdetét veszi, a szenvedély s a külső ellenség a hitet s tiszta erkölcsöt már támadja, veszélyezteti. Felette nagy lökést s lendületet szokott továbbá a lelki életben jelenteni az érettebb korban, öntudatosan, kellő előkészülettel fogadott bérmálás s az ezzel kapcsolatos nyilvános és ünnepélyes hitvallomás.

A bérmálást megelőző oktatás is hathatósan közreműködik, hogy az Egyház igazán jól felkészült Krisztus-katonákhoz jusson.

Végre nem utolsó oka a bérmálás elhalasztásának az is, hogy így minden lélek – földi életében legalább egyszer – főpásztorával szemtől-szemben találkozzék, érintkezésbe, összeköttetésbe jöjjön. Ezek az okok azonban nem oly szorongatók, hogy a szabálytól eltérést ne engednék.

Miért is maga az új törvénykönyv – jóllehet – előírja, hogy a gyermekek 7 éves koruk körül bérmálandók meg, de megjegyzi, hogy előbb, sőt csecsemőkorukban is megbérmálhatók, ha halálos veszélyben forognak, vagy ha a püspök ezt fontos okból tanácsosnak tartja. (788. K.)

Kötelezettség a bérmálás felvételére

Az új törvénykönyv a bérmálás felvételét illető kötelezettségről így nyilatkozik: „Habár ez a szentség *eszközszerűen* nem szükséges az üdvösségre, mindazonáltal senkinek sem szabad annak felvételét, ha erre alkalom nyílik, elhanyagolni”. (787. Kánon.) Azért is tehát vétkezik az – ha nem is halálosan –, aki a bérmálkozást egyszerűen elhanyagolja, sőt súlyos bünt követ el, aki a bérmálás szentségét, mint feleslegeset, megveti, elutasítja.

A régi zsinatok jelentékeny egyházi büntetéseket szabtak ki azokra a szülőkre, akik gyermekeik megbérmálását – bár arra kedvező alkalom kínálkozott – elhanyagolták. Így pl. ily szülőre elégtétel gyanánt azt szabták, hogy minden pénteken kenyéren és vízen böjtöljön, míg csak gyermekei a bérmálásban nem részesülnek. Máskor megint a templomból tiltották ki őket. *Borromei Szent Károly* a régi kánonokra hivatkozva elrendeli: Ha valamely gyermek bérmálás nélkül hal meg, a szülők – amennyiben az ő hanyagságukból történt – három évi penitenciát tartsanak.

Novacianus eretnek-vezér az ősi Egyházban rengeteg sok bajt, vizályt okozott. Ennek a jól induló, de szerencsétlen véget ért embernek gyászos bukását a szentatyák annak tulajdonítják, mert „a felvilágosítás és megerősítés szentségét”, a bérmálást, hanyagságból nem vette fel.

Habár a bérmálkozás elmulasztása bizonyos körülmények között bűn nélkül is megeshetik, például ha egy aggastyán a vidék szokása ellenére csupán nagy szégyenkezéssel tudna a gyermekek közé térdelni, hogy a bérmálásban részesüljön, de semmi esetre sem menthetők a halálos vétektől oly *szülők, kiknek hibája folytán* gyermekeik ettől az üdvös

szentségtől meg vannak fosztva, ők ugyanis súlyosan kötelesek gondoskodni minden rendes eszköztől, amely csak gyermekük lelki javát s üdvét hathatósan előmozdítja. Már pedig a bérmálás kétségkívül ezek közé tartozik. Sőt még hülye s születésüktől fogva örült gyermekeiket is bérmáltassák meg, mert ezt a szentséget az ilyenek is – megengedett s érvényes módon s örök dicsőségük szempontjából – nagy haszonnal fogadhatják.

Minő előkészület szükséges a bérmálkozásra?

Minthogy a bérmálás „élők szentsége”, azért annak, aki azt méltó módon akarja fogadni, a megszentelő malaszt állapotában kell lennie. Aki tehát halálos bűnben van, az a bérmálás felvétele előtt gyónják meg, vagy ha erre véletlen körülmények folytán nem volna már alkalma, indítsa fel magában a tökéletes bánatot. Ez utóbbi ugyanis – ha gyónás vágyával, szándékával kapcsolatos – visszaszerzi a megszentelő malasztot. Azon kívül a bérmálandók – amennyiben eszüket használni tudják – megfelelő oktatásban is részesítendők.

Az új törvénykönyv az *éhom*-állapotról s *szentáldozásról* nem tesz említést. Miért is, bár dicséretes, ha a bérmálás szentségét éhgyomorral s szentáldozás után fogadjuk, de kötelezőnek egyiket sem állíthatjuk.

Épülés kedvéért közöljük a régi idők gyakorlatát. Hüen jellemzi ezt többek között *Aquinói Szent Tamásnak* a bérmálandók számára adott utasítása:

„A felnőttek, kik a bérmáláshoz járulnak, ha e szentség malaszt-adományait elnyerni óhajtják, kell, hogy ne csak hitet és jámborságot vigyenek magukkal, hanem hogy elkövetett súlyos bűneiket töredelmesen meg is bánják. Azért is előbb meg kell gyónniuk vétkeiket, magukat böjtölés és más jócselekedetek által a bérmálás malasztjára méltókká tenniük és az ősegyház dicséretes szokása szerint éhgyomorral lenniük.”

Borromei Szent Károly pedig azt óhajtja, hogy a bérmálás felvétele előtt alamizsnát osztoassunk, böjtöljünk, lángoló buzgalommal imádkozzunk, szívünket a hit, remény, szeretet és töredelem felindítása által kitisztítsuk, hogy méltó legyen a *Szentlélek* lakásává lenni; minden földi dologtól megszabadítsuk, hogy a *Szentlélek* az ő malaszt-ajándékaival egészen betölthesse. Erre intenek bennünket az apostolok is példájukkal, kik is a *Szentlélek* vétele előtt az első hívekkel s a *boldogságos Szűzzel* tíz napig terembe zárkóztak s állhatatosak voltak az imádságban s egyéb szentgyakorlatokban. Mivel tehát a bérmálás napja ugyanaz a keresztényekre, ami volt a pünkösdnap az apostolokra nézve, utánozzuk mi is őket azáltal, hogy egy előkészületi napot félrevonultan imádságnak szentelünk. Így kívánja a szent püspök.

Megható szép példát adott a bérmálásra való buzgó előkészületre *Szalézi Szent Ferenc*.

Midőn még mint ifjú Annecyben tanult, a püspök oda érkezett, hogy a híveket a bérmálásban részesítse. *Ferenc* tehát a legforróbb vággyal s legbuzgóbb áhítattal készült, hogy erre a nagy kegyelemre magát minél méltóbbá tegye. A bérmálás közben az áhítat szinte beragyogta egész külsejét. A püspök bámulva s meghatottan vette ezt észre. Utóbb így nyilatkozott *Ferencről* egy társaságban: „Meglátjátok, ebből a fiúból egykor korának csodája lesz”. A későbbi genfi püspök nagy életszentsége s apostoli buzgalma igazolta a bérmáló főpásztor jóvendölését.

A bérmaszülők

Miként a szent keresztségnél, úgy a bérmálásnál is egy kezes, tanú s őrzőangyal van mellettünk, ez a bérmaszülő. Az Egyház rendeli, hogy *amennyiben lehetséges*, mindenkinek legyen s pedig csakis egy bérmaszülője. Viszont egy bérmaszülő csupán egy vagy legfeljebb két bérmagyermeket vállaljon, hacsak a bérmáló fontos okból többnek elvállalását meg nem engedi. (793., 794. kánon.)

Az érvényesség feltételei

Hogy valaki *érvényesen* lehessen bérmaszülő, szükséges, hogy:

1. maga is meg legyen bérmálva, bírjon esze használatával s legyen szándéka elvállalni a bérmaszülői tisztelet;
2. ne tartozzék semmiféle eretnek vagy szakadár felekezethez, ne legyen marasztaló vagy kinyilvánító bírói ítélettel kiközösítve, az egyházi jogi ténykedésekből kizárva s becstelennek ítélve, továbbá-nem lehet letett vagy lefokozott egyházi férfiú;
3. ne legyen atyja vagy hitvese a bérmálandónak;
4. a bérmálandó vagy szülői, vagy gyámja, avagy ezek hiánya esetén a bérmáló vagy plébános által ki legyen jelölve;
5. a bérmálandót a bérmálás közben személyesen vagy meghatalmazottja által érintse.

A megengedettség feltételei

Hogy pedig valaki *megengedett* módon legyen bérmaszülő, kell, hogy:

1. a 14. életévét betöltötte legyen, hacsak a bérmáló jogos okból fel nem ment alá;
2. hogy ne legyen *nyilvános büntett miatt* kiközösítve, az egyházi jogi ténykedésekből kizárt, jogilag vagy tényleg becstelen (infamis), vagy tilalommal (interdictummal) sújtott;
3. ismerje a hit elemeit;
4. ne legyen szerzetesújonc vagy fogadalmas, hacsak a szükség nem kívánja s van hozzá legalább helyi elüljárójától kifejezetten megadott engedélye;
5. ne legyen nagyobb rendekben levő klerikus, hacsak nincs püspökétől kifejezetten megadott engedélye;
6. más legyen, mint a keresztszülő, hacsak ésszerű ok nem szól e mellett, amit megítélni a bérmáló jogosult. Ha azonban a bérmálást a keresztséggel kapcsolatban szolgáltatják ki, akkor ez a tilalom nem áll fenn s a kereszt- s bérmaszülő egy személy lehet;
7. a bérmaszülő a bérmálandóval egynemű legyen, hacsak a bérmáló kivételesen megengedhetőnek nem tartja az eltérést ettől a szabálytól.

A bérmaszülő bérmagyermekének lelki rokonává válik s ennek alapján kötelezve van annak keresztény neveltetéséről gondoskodni, ha a szülők ezt nem tehetnék vagy elhanyagolnák.

A bérmálás folytán támadt lelki rokonság azonban nem alkot többé házassági akadályt (1079. kánon.)

A béрманév

A bérmálás alkalmával, miképp a keresztségnél történt, szentnek nevét vesszük fel, akit e pillanattól fogva égi mintaképünknek s pártfogónknak méltán tekinthetünk s akinek a bérmaszülő mintegy földi képviselője legyen.

„A bérmálás alkalmával – mondja egyik keresztény író – két vezért választunk az élet ösvényén, egy mennyeit s egy földit. Melyik a mennyei? Az a szent, kinek nevét nekünk a bérmálásban adják, ősrégi szokás ugyanis a keresztnév mellé a bérmálásban egy másik nevet is választani. Ehhez a szenthez mintha csak így szólánk: Ó, boldog, ki már pályádat bevégezd! Bátran harcoltál az üdv ellenségeivel s most már tied a dicsőség győzelmi koszorúja! A te védelmed alá helyezem magamat. Taníts meg jól küzdeni! Segítőmül választalak téged. Siess támogatásomra a veszély idején! Tartsd fel pajzsoddal ellenségeim nyilait! Segíts a bűnös csábot legyőzni, segíts az ostromló bűnös vágyakat elfojtani!”

Igen, a szent, kinek nevét a bérmálásban felvesszük, előképünk, barátunk, közbenjárónk, szövetséges társunk kíván lenni a küzdelemben.

„A mennyei mellé földi pártfogót, vezetőt is kapunk, a bérmaszülőt. Mire való ez? Láthatótok sokszor, hogy az újonc mellé tapasztalt, kiképzett katonát adnak, hogy ez amazt a gyakorlatokra kioktassa, hogy egyszer aztán az ellenséggel szembe tudjon nézni. Éppen így kötelessége a bérmaszülőnek is pártfogoltját a lelki csatákra megtanítani, vagy – miként *Borromei Szent Károly* mondja – a megbérmáltat a napi harcok győzelmes megvívására mintegy bevezetni, őt példával s intellemmel kioktatni, hogy az üdv útján járjon s keresztény erényeket gyakoroljon. Tegye figyelmessé lelki gyermekét a lélek veszélyeire, az ördög cseleire, a világ csalárdságára, a földi gyönyörök hiúságos voltára. Mutasson rá az égi pártfogó ragyogó példájára, óvja őt a tévtanoktól, bátorítsa a csüggedésben, szolgáljon neki tanáccsal a kétségekben, emelje fel, ha elesett. Ezért teszi a bérmaszülő jobb kezét a bérmálandó jobb vállára. (*Schmid: Die sieben Sacramente. 107.*)

Jegyzet: Bár hazánkban szokásos, de éppen nem szükséges, hogy a bérmálásnál *más* nevet válasszunk, mint amelyet a szent keresztségben kaptunk. De feltétlenül tegyük ezt meg, ha keresztnevünket szent még nem viselte.

A béрмаajándék

Régi és általánosan bevett szokás, hogy a bérmaszülő a megbérmálnak valami ajándékkal kedveskedik. Emléke ez az örökre felejthetetlen napnak, de egyben jelképe a Szentlélek-Isten dús lelki ajándékainak.

Legyen tehát a béрмаajándék elsősorban *vallásos jellegű*: pl. imádságoskönyv, rózsafüzér, feszület, szenteltvíztartó stb. Ne legyen az ajándék *tisztán világi*as célt szolgáló, pl. gyűrű, karperec, sporteszköz.

A bérmálandót soha se irányítsa a bérmaszülő keresésében a remélt ajándék. Ez sértő a szentségre, de meg magára a bérmaszülőre is s hozzá még sok visszásságra ad alkalmat. Akárhány elmarad a bérmálástól, mert nem sikerült szert tennie „aranyos” bérmaszülőre. Viszont sokan csak azért nem vállalnak bérmaszülői tisztet, mert nincs módjukban meghozni a félszeg divat által megkívánt áldozatokat. Küzdjünk az ily helytelenségek s általában a bérmálás szentségét megkörményező világi szokások ellen, amelyek a bérmálandó lelkének többet ártnak, mint használnak. Ilyen pl. a fényűző, olykor kevésbé illemes ruha, nagy lakoma, mulatság, sőt színház. Emeljük ki sokkal inkább a bérmálás vallási, lelki jellegét s ne engedjük, hogy a világi öröm elfojtsa a Szentlélek örömét s e nagy naphoz illő áhítatos hangulatot.

Elbeszélünk itt egy idevágó példát, melyet hajdani nagyérdemű katolikus lapunk, a *Magyar Állam* közölt 1885-ben a 216. számában.

Midőn dr. Schöbel leitmeritzi püspök *Aussigben* bérmált, több szülő felkérte *Westphalen* grófot, hogy fogadja el a béрмаatya tisztét. A gróf leereszkedőleg fogadta őket s 10 gyermeknek ígérkezett béрмаapául. A szent ténykedésnél egyik hivatalnoka által helyettesítette magát.

A bérmálás után a hivatalnok tudatta a fiúkkal, hogy délután 2 órakor menjenek fel a kastélyba, ahol a béрмаajándékot: egy rózsafüzért s egy szentképet átvehetik. A fiúk erre „zártkörű tanácsot” tartottak, amelyben egyhangúlag elhatározták, hogy ők bizony ilyen ajándékért a kastélyba fel nem mennek. Az egyiket azonban édesapja, a szegény bányász, kényszerítette, hogy a grófot felkeresse s tőle az ajándékot köszönettel elfogadja. A fiú végre is – a nádpálcától való félelmében – engedelmeskedett. A gróf úr nagyon örült, mikor a fiút belépni látta. Bevezette a kis szalonba, ahol 10 fényes teríték várta a vendégeket. *Westphalen* gróf leültette a fiút s kínálhatta, hogy egyék. Ez azonban – elmondva társai elmaradásának okát – kijelentette, hogy szégyell bármihez is nyúlni. Erre a gróf kiment a szobából, hogy kis vendége fesztelenebbül érezhesse magát. A fiú végre is nekilátott, evett a süteményekből s

aztán poharába öntött a borosüvegből. Amint felemeli a palackot, íme ott borítékot talál s benne egy tízforintos bankót.

Csak nézegeti, de nem tette zsebre. Időközben újból bejön a gróf s kérdi bérmafiát, hogy miért nem fogadta el a pénzt? Ez szerényen csak annyit felelt, mert nem tudta, hogy az neki van szánva. Azonközben hármat ütött a kastély órája. *Westphalen* gróf erre megparancsolja, hogy a feltálatl étkeket s borosüvegeket csomagolják össze s szállítsák a szegény bányászfiú szüleihez. A többi 90 forintot is nekik engedte át. Gondolhatjuk a fiú örömét s egyúttal azt a keserves arcot, melyet társai vágtak, mikor a gazdag béрмаajándékról értesültek.

A bérmálás ideje, helye és anyakönyvelése

A bérmálást *bármikor* szabad kiszolgáltatni, illő azonban, hogy pünkösöd hetében mindig kiszolgáltassák azt. (790. k.) Hajdanában mindig csak délelőtt szolgáltatták ki. Ezt tételezi fel legalább is a római szertartáskönyv, mely előírja, hogy a bérmálandók éhommal legyenek. Az új törvénykönyv azonban – mint már említettük – az éhomról hallgat, amiből méltán következtethetjük, hogy a bérmálás szentsége a nap bármely órájában kiszolgáltatható.

A bérmálás kiszolgáltatásának rendes *helye* a templom. A püspök azonban ésszerű okból bármely tisztességes helyen, pl. a templom előtti térségen is bérmálhat.

A megbérmáltak nevei külön *anyakönyvbe* vezetendők be, sőt az új törvénykönyv szerint a keresztelési anyakönyvben is jelezni kell, hogy az illetők a bérmálás szentségét felvették. (798. k.) Aki papi vagy szerzetesi pályára lép, az illetékes elöljáróság előtt keresztlevele mellett bérmálásáról tanúskodó bizonyítványát is köteles felmutatni. (993. és 554. kánon.)

A bérmálás szertartása

A bérmáló püspök rendszeren teljes díszben, fején a süveggel, kezében a pásztorbottal jelenik meg, annak jeléül, hogy most nem mint egyszerű pap, hanem mint apostolotudó működik.

A bérmálandók mind letérdelnek.

A püspök erre az oltárnál a bérmálandók felé fordulva így imádkozik:

Szálljon le rátok a Szentlélek és a Magasságbelinek ereje őrizzen meg a bűntől. (Felelet:) *Amen.*

A mi segedelmünk az Úr nevében van. (Felelet:) *Aki a mennyet és a földet teremtette.*

Uram, hallgasd meg a mi könyörgésünket. (Felelet:) *És a mi kiáltásunk jusson elődbe.*

Az Úr veletek. (Felelet:) *És a te lelkeddel.*

Erre a püspök kiterjesztett kezekkel a *Szentlélek* ajándékaiért így esedezik:

Könyörögjünk. Mindenható örök Isten, ki ezeknek a te szolgálóidnak a vízből és Szentlélekből való újjászületés kegyelmét és minden bűnök bocsánatát adtad, bocsásd reájuk a mennyből magát hétféleképpen kinyilatkoztató vigasztaló Szentlelkedet. (Felelet:) *Amen.*

A bölcsesség és értelem lelkét. (Felelet:) *Amen.*

A tanács és erősség lelkét. (Felelet:) *Amen.*

A tudomány és kegyesség lelkét. (Felelet:) *Amen.*

Töltsd be őket a te félelmed lelkével és jelöld meg őket kegyesen Krisztus keresztségének † jelével az örök életre. Ugyanaz a Jézus Krisztus, a te fiad által, aki veled él és uralkodik a Szentlélekkel egyetemben Isten, mindörökön örökké. (Felelet:) *Amen.*

Ezután a püspök sorban a bérmálandókhöz lép, kik a bérmálást térden állva fogadják. A bérmászülő a bérmálandó mögött áll s a bérmálás alatt jobbát annak jobb vállára teszi.

A püspök krizmába mártott hüvelykujjával a bérmálkozó homlokát megjelöli a szent kereszt jelével, mondván:

N. Megjelöllek téged a kereszt † jelével és megerősítelek az üdvösség krizmájával. Az Atyának † és Fiúnak † és Szentléleknek † nevében.

(Felelet:) *Amen.*

Közben a püspök a bérmálkozóra háromszor keresztet vet, majd jobbával arcát érinti, mondván:

Béke veled.

A krizmával megkent homlokot az egyházi szertartáskönyv előírása szerint fehér szalaggal kellene átkötni, míg a kenet teljesen meg nem szárad. Nálunk azonban ez nincsen szokásban, miért is a kenés után a püspöknek segédkező papok egyike a krizmat vattával letörli.

A megbérmált arcának gyengéd meglegyintését általában úgy szokták értelmezni, hogy a kereszténynek késznek kell lennie *Krisztusért* mindent, még a gyalázatot, arculütést is elszenvedni. A helyes magyarázat azonban a következő: Az ősi Egyházban a püspök a megbérmáltat megcsókolta, miként ezt az egyházi rend feladásakor az újonnan felszentelttel ma is teszi. Ezt bizonyítják már csak a kísérő szavak is: „Béke veled”, amelyeknek egyébként semmi értelmük sem volna. Később helyesebbnek látszott a csókot elhagyni s gyengéd, kedveskedő arclegyintéssel helyettesíteni.

Nincs azonban semmi útjában, hogy – ismerve a való értelmét – ezen felül az arculütésnek egyéb jelképes magyarázatát is adjuk, aminő pl. a lelki lovaggáütés avagy hathatós figyelmeztetés, hogy készek legyünk a sérelmeket is elviselni Jézus nevéért.

A bérmálás után a püspök az oltárhoz visszatér, miközben a papság így imádkozik:

Erősítsd meg, Uram, a te templombódól, Jeruzsálemből, amit bennünk cselekedtélt.

Dicsőség az Atyának stb.

A püspök folytatja:

Mutasd meg nekünk, Uram, a te irgalmasságodat. (Felelet:) És add nekünk a tőled jövő üdvösséget.

Hallgasd meg, Uram, az én könyörgésemet. (Felelet:) És az én kiáltásom jusson elődbe.

Az Úr veletek. (Felelet:) És a te lelkeddel.

Könyörögjünk. Isten, ki a Szenttelket apostolaidnak adtad és azt akartad, hogy ők és az ő utódaik a híveknek tovább adják, tekints kegyesen a mi csekélységünk szolgálatára és engedd, hogy akiknek homlokát a szent krizmával felkentük és a szent kereszt jelével megjelöltük, ugyanaz a Szentlélek az ő lelkükbe szállva és abban lakást véve azt az ő dicsőségének templomává avassa. Aki mint Isten az Atyával és Szentlélekkel élsz és uralkodol örökön örökké. Amen.

Íme így száll az áldás minden emberre, aki féli az Urat.

A püspök a megbérmáltak felé fordulva áldást ad reájuk, mondván:

Áldjon † meg titeket az Úr Sionról és lássátok Jeruzsálem javait életetek minden napjaiban és nyerjétek el az örök életet. (Felelet.) Amen.

* * *

Az új törvénykönyv megismétli a római szertartáskönyv előírását, hogy a bérmálandók már a püspök első, kiterjesztett karokkal végzett könyörgésénél, valamint a bérmálást befejező áldásánál jelen legyenek. (798. k.) Ez az első kézfeltétel és utolsó áldás azonban a lényegét nem érinti. Mindenki érvényesen meg van bérmálva, akinek homlokát a püspök az előírt szentségi szavak kíséretében krizmával megkente.

Függelék. Szentbeszéd- (elmélkedés-) vázlat a bérmálás szentségéről

Gondolatmenet: I. 1. *A megbérmált Krisztus katonája*. 2. Ámde ez magában véve nem elég; jó katonának kell lennie. Ilyen pedig, ha a) hűséges, b) bátor és erős.

II. *Hogyan kell harcolnunk Krisztus csatáit?* 1. Önmagunkban. 2. Kifelé. Ez a harc ismét kettős: a) védő és b) támadó.

I.

A megbérmált Krisztus katonája

1. Minden jól rendezett államban vannak polgárok és vannak katonák. Így van ez *Isten* országában is. Vannak megkeresztelték s vannak megbérmáltak.

Elmélkedjünk most afelett, hogy a megbérmált csakugyan *katona*.

Hogy a megbérmált csakugyan katona, bajnok, vitéz, jelenti:

a) az olaj, amellyel felkenik. A régi harcosok s bajvívók is, hogy magukat erősítsék s hogy az ellenfél kezéből könnyebben kicsúszhassanak, olajjal kengették tagjaikat;

b) a püspök a bérmálkozó homlokára tüzi Krisztus hadijelét: *a keresztet*;

c) régi időben a hadsereg kötelékébe lépőnek karjára ráégették a király címerét. Így az Úr is – az apostol szerint – különös tulajdonjoga jeléül kitörölhetetlen bélyeget nyom lelkünkbe: „És aki fölkent bennünket, Isten az, ki meg is pecsételt minket és a lélek zálogát adta szíveinkbe”. (2Kor 1,21.22)

„A keresztségben – mint írja *Szent Melchiades* pápa – az életre újra születünk, a keresztség után pedig megerősítenek minket a harcra. A keresztség csupán azoknak hozza meg az üdvösséget, akiket a bérmálás felfegyverez és elkészít a küzdelemre.” Íme tehát a bérmálás valóságos katonaavatás, zászlóeskü. Azért szépen mondja *Szent Cyrill*: „Miként Krisztus Urunk keresztsége után, melyben a *Szentlélek* galamb képében felette lebegett, nyílt csatába vonult a pusztába az ellenség ellen, akként mi is, mihelyt a Szentlélek fegyverzetébe öltözködünk, nyomban síkra szállunk az ellenséges hatalom ellen, hogy azzal megküzdjünk”.

Ó, mennyi tanúság van mindebben reánk nézve!

Ha dicső királyunk seregébe soroz, bizonyára nem tétlen, puha, lanyha életre hív minket. Melyik királynak kellene az oly katona, aki csak lustálkodni, pihenni, élvezni s szórakozni akar s minden küzdelemtől, fáradságtól, túrértől s erőfeszítéstől visszaretten?

És ha még csak békében kellene szolgálni Urunkat! Ámde ő hadat izén a testnek, világnak s ördögnek. „Küzdelem az ember élete a földön.” (Jób 7,1) Amily hosszú az élet, addig tart a csata.

Halljuk csak, mit ír *Szent Jeromos* ez ügyben *Heliodor* barátjához:

„A bérmálás által *Krisztus* katonája lettél. Ámde mit tettél a mai napig, hogy ennek a hivatásnak megfelelőj? Minő árkokat vontál az ellenség feltartóztatására? Hol vannak a sáncok, melyeket ellene felhánytál? Minő fáradsalmaknak vetted magad alá?

A harsogó hadikürt szinte hallható az égből s a nagy király előlép a gonosz világ meggyőzésére.

Vajon abbahagyod-e már a henye életet, hogy a harctérre vonulj? Vagy talán tétlen kezekkel nézed az előtted levő, rád váró nehéz munkát?

Ah, testvérem! Emlékezzél meg, hogy mit ígértél azon a napon! Azt ígérted, hogy még tulajdon atyádra, anyádra sem vetsz ügyet, ha *Isten* dicsősége forog szóban.

Emlékezzél meg, hogy csak azt koronázzák meg, aki törvényesen harcolt. Küzdj jobb- s baloldaltól támadó ellenség ellen. Tüntesd ki magad a vitézség csodatetteivel és el fogod nyerni a jutalmat, mely vár reád *Isten* országában”.

2. Ámde magában véve még nem elég, hogy Krisztus katonája vagy. Jó katonájának kell lenned! Ilyen pedig a katona, ha

a) *hűséges*. A hű telén katonát árulónak mondjuk.

Minő becstelenség ez! *Wallenstein* generális a lipcsei csata után Prágába vonul, haditörvényt ül, két ezredest, egy századost, egy kapitányt, négy hadnagyot s másokat hűtlenség címen lefejeztet s mintegy ötven katona nevét az akasztófára függeszteti, mert gyáván viselkedtek. Mit fog *Krisztus* tenni az ő hűtelen, gyáva katonáival az utolsó ítélet nagy napján?!

A hűség megköveteli, hogy

Isten ellensége a mi ellenségünk is legyen s azt ártalmatlanná tenni igyekezzünk;

Isten ügye a mi ügyünk is legyen, azt minden áron előmozdítani törekedjünk. Ha *Isten* ügye, a vallás, erkölcs, Egyház veszít, mi veszítettünk.

b) *Bátor és erős*. A katona a harcban ne tudja, mi az a félelem, rettegés. Csupa tűznek, lelkesedésnek kell lennie s ebben alább nem hagynia, fenyegetsen bár nélkülözés, fáradtság, halál. Mindez dicsőség a zászlójával kitarató katonára nézve.

II.

Hogyan kell harcolnunk Krisztus csatáit?

1. Küzdenünk *Istennek* ama kisebb országáért, mely mibennünk van. A mi szívünk erődítmény, vár, mely *Krisztus* tulajdona s amelyet számtalan ellenség ostromol. A mi dolgunk ezt szüntelen védeni. Meddig a miénk? Míg halálos bünt el nem követünk. Ha súlyos vétékbe beleegyezzünk, a sátán tüzte ki benne a zászlót.

Szívünket bírni akarja a gonosz lélek, annak csatlósa a világ. Sőt maga a szív is árulókat rejteget magában, ami legveszélyesebbé teszi helyzetünket. Ezek az árulók: a szenvedélyek, melyek mindig készek szívünk kiszolgáltatására.

Ha tehát jön a harc szívünk birtoklásáért, ne feledjük, hogy kinek katonái vagyunk. Küzdjünk bátran és híven. Hívjuk gyakran segítségül a seregek Urát, *Jézust*. És győzelmünk biztos, szívünk vára a mienk s *Krisztusé* marad.

2. A jó katona urának nagyobb birodalmáért is síkra száll. Ez az Anyaszentegyház.

Az Anyaszentegyházért vívott harc megint kettős: védő s támadó.

a) *Védő*. Egyházunk birtokai, falai: a *hit*, a tan, szentségek, erkölcsök, a papság, a szerzetek, iskolák, a sajtó stb. stb. *Krisztus* derék katonái mindezeket adandó alkalommal védeni készek.

A támadás ellenük nem hiányzik. Mindenütt támadják, szóban, írásban, falun s városban, úton s útfélen. Sajtóban, színházban, moziban, iskolában.

Nem tapasztaljuk-e ezt?

Ámde, hol a sok megbérmált? Hol vannak *Krisztus katonái*? Akárhány közülük – ó, szégyen s gyalázat! – az ellentáborhoz tartozik, tehát áruló.

Ó, megbérmálándók! Ne feledjük, mire avatnak fel bennünket. Bár okosan s szeretettel, de szent haraggal és hévvel kell védenünk *Isten* megtámadott ügyét, birodalmát.

Éppen a gyáva katonaság az oka az ellenség arcátlanságának s kihívó viselkedésének.

Chantal Szent Franciska még csak ötéves és máris szent haraggal védi a hitet egy kálvinista úrral szemben. Az ajándékot, mellyel ez a leánykát békíteni igyekszik, annak szemelättára nyomban a tűzbe dobja, kijelentve: Így fognak égni egykoron a pokolban azok a megátalkodottak, akik bár az igazságot megismerek, de mégis tagadják.

A jó katona legfőbb vágya lehetőleg *Istennek* minden megbántását megakadályozni. És tényleg, némi körültekintéssel s határozottsággal mennyi bűnnek lehetne elejét venni.

Boldog Pongrácz István kassai vértanú már otthon, ifjú gyermekkorában mennyit nem tett ez ügyben! Nem tűrte, hogy valaki a házbeliek közül katolikus kötelességét elhanyagolja, a

vasárnapi ünnepi szentmisét elmulassza, ily napon dolgozzék; fellépett a káromkodás ellen stb.

2. A jó katona *támad* is és Isten országának határait tágítani igyekszik.

A fogságból hazatérő zsidók egyik kezükkel küzdöttek ellenségeikkel, a másik kezükkel építették a szent várost, a templomot. Mi építjük s erősítjük Egyházunk falait:

a) ima és jó példa által. Mit nem tesz a jó példa, főleg ha azt előkelőktől látják. Viszont mennyit rombol az ellenkező!

b) Ha pártoljuk a katolikus intézményeket, sajtót, irodalmat, politikai s társadalmi szervezeteket s főleg a katolikus *missziókat*.

c) Ha térítjük a bűnösöket, rendbe hozzuk a törvénytelen viszonyokat s az eretnekeket, szakadókat az Egyház kebelére visszavezetjük. Tegyen ebben ki-ki annyit, amennyit tehetsége, helyzete megenged.

Néhány befejező gondolat:

A küzdelem mindig több-kevesebb szenvedéssel jár. Ámde „boldogok, kik üldözést szenvednek az igazságért”. A jó katona büszke az effajta sebre.

Ne féljünk! A szent bérmálásban kapunk erőt s bátorságot. Viszont mi ígérjük meg, hogy – mint hű katonák – *Krisztus* hadi jelvényét, a keresztet soha el nem hagyjuk. Nekünk is szól az ige, mint hajdan *Nagy Konstantinnak*: „E jelben győzesz!”

Mi szeretni s védelmezni akarjuk a keresztet. Lelkesedünk érte annak kedvéért, aki rajta meghalt. Szeretni fogjuk a keresztet annál is inkább, mert azt napjainkban annyian megvetik, becsmérlik, támadják; szóban, írásban s életükkel megtagadják.

Montalambert mondotta: „Akkor tanultam meg a keresztet szeretni, mikor a forradalom a sárba tiporta azt. Akkor esküdtem meg, hogy életemet védelmére szentelem”.

Midőn az újonnan megtért frank *Chlodvig* Krisztus kínszenvedéséről hallott, kardjára csapva felkiáltott: „Ah, csak én lettem volna ott az én jó frankjaimmal!”

Ígérjük meg, hogy mi is talpon leszünk s Isten országát magunkban s körülünk megvédelmezzük.

M. I. N. D.

Források

Bougaud: Kereszténység és korunk.

Hanauer: A bérmálás kegyelme.

Meschler: Die Gabe des heiligen Pfingstfestes.

Mihályfi: Az emberek megszentelése.

Nagy: Hitelemzés példákban.

Noldin: Summa Theologiae Moralis.

Schütz: Dogmatika.